

NOORTE ELU

Metsa vaikus

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1

Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284

„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Villardi tn. 7—1

„ „ — talituse „ „ Villardi tn. 7—1

„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„Noorte Elu“ tellimisraha võib maksta postkontorisse „N. E.“ jooksvale arvele nr. 30.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga	1,30 krooni,	postita	1,20 krooni.
heal „	2,00 „	heal paberil	1,90 „
Välismaale lihtpaberil	1,80 „	heal paberil	2,50 „

Kuidas ta leidis rahu.

Ühes mõrastemajas küsis üks kristlik mees, kes oli reisisja, mõrastemaja teenijatüdrukult, kas ta ka Jeesust palub? See vastas lühidalt, aga teravalt: „Siin majas on Jumalat paluda võimata! Siin on nii palju tööd! ei siin jää palumiseks mingit aega!“ — „Aga ma nimetan teile ühe hea palme, mis piiblis seisab, mis ka Jumala poolt kuulmist on leidnud, ja see on õige lühike,“ vastas reisisja. — „Mis palve see on?“ küsis tüdruk. — „See on nõnda: Issand, aita mind. Aga töotage mulle, et teie igal hommikul, igal õhtul need kolm palmesõna palute,“ rääkis mees kindlasti. Tüdruk lubas, ja pidas ka sõna. Asta hiljem reisis see kristlik mees jälle sealt mõrastemajast läbi ja küsis selle tüdruku üle. Pere-

mees ütles: „Tema oli itig hea ja truu tüdruk meie majas, kus siis ja välja käib nii palju kergemeelseid inimesi. Tema läks meie õpetaja juure teenima ja on praegu seal.“ Reisisja, kristlik mees läks ka õpetaja juure ja leidis tüdruku seal. Tüdruk rääkis tänuksaratega ja ütles: „Esiteks lugesin ma seda lühikest palvet masinlikult; hiljem hakkasin sügavalt järel mõtlema: Miks mind siis peab aidama? mis on minu juures aidata? kas ei ole ma mitte hea? kas ma ei ole õnnelik? j. n. e. Selle mõtlemisega olen ma sügavasti iseennast tundma õppinud ja leidnud, et minule on vaja palju abi ja Issanda armu. Teie õpetatud palve sai nüüd hoopis teiseks, ja viimaks ma leidsin rahu Jeesuses.“ („Kr. per.-leht“.)

Muline lõikus.

Kuskil inglise perekonnas oli lapsehoidja. Ei olnud ta eriliselt andeline ega olnud tal ka suurt tööpõlde, kuid ta oli taevasele häälele sõnakuulelik. Tema hoole alla oli usaldatud väike pois, kelle vanemad põrmugi ei hoolinud, kas saab nende laps kristlikku kasvatust või ei.

Lapsehoidja otustas Issanda abiga võita poisi Kristusele. Ja ta võitis. See teenija suri ja unustati, kuid pois elas ja temast sai Inglismaa juure-

maid ja paremaid mehi, hea ja suuremeelne lord Shaftesbury, kelle elu sai õnnistuseks tuhandeile ja taas tuhandeile.

Lord Shaftesbury hoidis surmani väikest hõbeuuri, mille oli saanud mälestuseks sellelt oma kasvatajalt. Kõik tundsid lordi, kuid ei keegi tema hoidjat. Kuid kui ta poleks sõnakuulelik olnud taevasele häälele, ei oleks lordigi elu olnud seda, mis ta oli.

Õgawifu peeglis.

Ühel õpetajal Londonis, kes hiljuti suri, oli suur kogudus, ja see rahvas õppis tema jutlust põnewama tähepanemisega kuulama, kui teisi õpetajaid. Ka palju hingi said tema läbi päästetud. Olles surmawoodil haige, ütles ta ühele oma sõbrale: „Mis mind väga kurvastab, on see, et minu viimane ametlik tegevus ei ole kannud õiget vilja. Nastate eest enne olin ma palju hingi Jeesuse juure juhatanud, aga viimase 10 aasta kestel ei ole ma mitte üht ainust hinge näinud ümber pöörama!“ —

„Oh,“ ütles tema sõber, „mõtle omelt nende hulga hingede peale, keda sa oled päästnud ja Jeesuse juure juhatanud.“ — „Ah ja,“ vastas haige, „aga keegi ei ole viimastel ajal patust ümber pööranud! Nüüd mina näen, et viimastel ajal minu oma „mina“ oli peatfis ja Jeesusel ei olnud ruumi. Sellest tunnust saadik, kui minu „mina“ elama hakkas, — kadus jumalik meelevald ja ma ei ole enam mitte hingi Kristusele mõitnud. Minu waimulik jõud ja wägi kadus.“

Waimust juhitud.

Archiidalt Braun jutustab ühest imelikust Jumala tegewusest, mis ta Londonis on näinud, järgmist: „Mina kuulutasin hommikupoolses Londonis armuõpetust ja Waim käskis mind belda: „Siin koos olekul on üks tüdruk, kes on oma elust tüdinenu. Tema käis jõekaldal, võttis oma kübara peast, pani rohu peale ja tahtis jõkke hüpata, et oma elule otja teha. Aga tema kuulis oma sees häält, mis ütles: „Mine ja kuula Brauni jutlust!“ Ta pani sedamaid kohe kübara pähe ja tuli siia; Jumala Waim töötab nüüd tema kallal.“ Ja nõnda see

ka oli. Peale jutlust tuli üks noor tiltarlaps Brauni juure ja ütles: „Mina olen see, kellest teie praegu stin rääkisite. Mina käisin jõekaldal, võtsin oma kübara, panin rohu peale ja tahtsin jõkke hüpata. Aga minu sees hüüdis hääl: „Mine ja kuula jutlust!“ Ja sedamaid kohe tuln siia. Oh minu kallid härra! Mõtlege, minu siitulek on mind ärapäastnud.“ Braun kinnitas teda, juhatas teda õnnistegija juure, ja ta sai tõsteks ristiniimeseks. Siin on tõeks saanud, mis Jumal ütles: „Waata, Ma annan oma sõnad su juhu!“

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 3

Kümnes aastakäik

1930

TALVEL.

Lang'vad lumihebemed —
valged, ilusad.
Puudel härmashabemed,
ilmad karedad.

Talvehõlmas puhkavad
laiad sügisveed.
Lumehangis tuhkavad,
tuisand talveteed.

Heidab päike valguse
lumme uinuva.
Saanud viimse julguse
surma suikund maa.

A. Laanela,

SUGISSOOW.

Lange, lumi, pilvist ülalt,
faja, faja!!!
Sügisnutu umbsed halad
kaugel' aja.

Kuidas loodus nutust väfind,
kurbust vihkab.
Tormidega mõitlust olnud,
maikust ihkab.

Lumi, fügismaale lange,
valgelt mustust kata;
vabastama lootusvange,
võlg neilt võta.

Ihkan näha metsi, välju
lume jahus.
Hinge ilutsemat õnnes —
rahus, rahus . . .

Laanela.

Georg Mülleri palwe.

Keegi kapten, Atlandi ookeani aurikult, jutustas järgmist.

Mõni nädal tagasi elas inimese elamuse, mis muutis minu kristliku ilmawaate. Olin harilik ristiinimene. Meie laewal wiibis kord jumalamees Georg Müller Bristolist. Oli udu, ja ma olin juba 22 tundi seisnud komando-sillal, kui keegi puuduta mu kae külge. See oli Müller.

„Kapten,“ ütles ta, „tulid teile üttele, et ma pean olema pühapäewa õhtuks Duabek'is.“

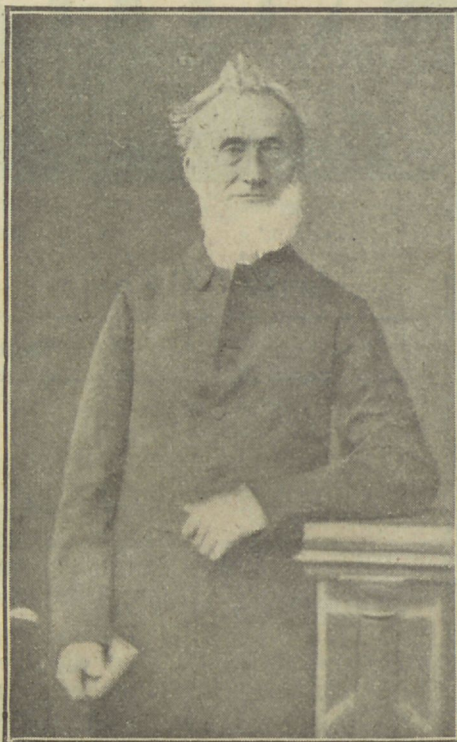
„Täiesti wõimatu,“ wastasin.

„Nii, teie laew küll ei jõua, kuid Jumalal on teid küllalt, kuidas mind sinna saata määratud ajaks.“

„Mina aitaksin teid meeleldi, ütlesin, „kuid mil“ wiisil?“

„Läheme kajutisse paluma,“ kutsus Müller.

Mina waatafin jumalamehe silmi ja mõtlesin isendas: „see mees on paras hullumaja jaoks,“ sest ei olnud ma ennem sarnast kuulnud. Waljult aga küsisin temalt: „Mr. Müller, kas teie teate ka, kui tihe on udu?“ „Ei,“ wastas ta, „minu silmad ei ole harjunud seda wälja arwama, aga nad on harjunud waatama Jumalat, kes kõik minu elu juhib.“

Georg Müller.

Ta läks alla, langes põlwelele ja palus nii lihtsalt ja lapselikult, et mina iseendas mõtleisin: See palwe kõlbaks 8—9-aastasele lapsele. Palwe oli see:

„O, Issand, kui see on Sinu tahtmine, siis kaota Sina udu 5 minuti jooksul. Sina ju tead, et pean olema pühapäewal Duabek'is. Mina usun, et see on Sinu tahtmine.“

Kui ta palwe oli lõpetanud, laskis ta kae jälle minu õlale ja ütles, et mul ei ole tarwis paluda: 1) Teie ei usu palwesfe ja 2) Jumal on juba minu palwet kuulnud.

Sõnadeta waatafin Müllerit. Georg Müller jatkas: „Mina tunnen juba 57 aastat oma Issandat ja pole selle aja sees olnud päewa, kus mu kuningas mind poleks wastu wõtnud. Tulge, lähme üles, ja te saate näha, et udu on kadunud.“ Wäljas nägin, et tõesti udu oli kadunud, ja G. Müller saabus pühapäewaks Duabek'i.

Jumal, kellega meil tegemist, on tõesti kõikwõimas, peame sellest kinni. Palume usus.

„Kõik, mis teie iial palute ja usute, seda teie saate.“ Matt. 21 : 22.

Georg Müller on seda tõde oma elus tõendanud palju kordi.

Otsusta täna!

Jmelik lause: otsusta täna. Müüd küsid: mida pean ma otsustama? Wõib olla, on see su elus tähtsam moment, mida tuleb otsustada. Ükski inimene ei wõta käpile ühtki ettewõtet ilma otsustamata, waid kaalub põhjalikult, kas see on kasuks wõi kahjuks. On ka waimulikust mõistes sarnane kaalumine. Ja see sõna: otsusta täna, wiib meid — teelahkmele.

Dled ehk elus nii mõnelgi korral seisnud teeharul, kahewahel mõttes, — kumba teed minna. Üks neist peaks olema õige, — kuid misugune sarnafeks osutub? See mõtete mõlgutamine on wiinud paljudki inimesi teadmatusse. Nii seisawad tänapäew paljud inimesed teelahkmel. Kahewahel mõtteid segades lähewad nad kõrwalist teed — igawikku. Ei ole jõudnud lõpule wiia seda otsustamist, millist rada wõiks õnnelikult rännata.

Agga ewangelium, rõdumusõnum kõigile. Ka sealgi kõlab Juhrija hüüdu: „Ja teed teate teie“ Joh. 14 : 4. Jeesuse Kristuse elu ja surm, see on tee ja eesmärk, mida inimesel on wõimalik saawutada. Müüd on see tõde — Jeesus on tee, tõde ja elu, — su silme ees. Sõber, otsusta täna alata, tee on teada! Olen juhtunud enda elu ja waateid sellisele teele, mida ma siin sulle soowitan.

Hea küll, müüd tead ja tahad sammuda neid radu, mida mööda käis Jeesus, su eelkäija. Müüd tekib su

keelele weel üks küsimus: Miks peab täna algama? Kuule, sõber, mis ütleb sulle Jumala sõna. „Täna, kui teie tema häält kuulete, siis ärge tehke eneste südant mitte kõwaks!“ Gebr. 4 : 7. Täna, kui kuuled oma Õnnistegija hüüdu: tule, ohwerda end, talle, kes kord ristis lunastas sind. Milline armas ja tasane kutse! Kuule tawast mahedat wiisi, mis heliseb nüüdi su kõrwas. Jumala sõna ütleb: täna. Paljudki inimesed on saanud tunda, mis tähendab jüdamete kõwaks tegemine, Jumalale mitte andumisel.

Parandamatut kahju on nad sellega saanud, et ei ole kuulnud ta hüüdu, ehk kui ta kuulnud, siis mitte wastu wõtnud Õnnistegijat. Loodan, et see ei kordu sinu juures. Dled kuulnud, wõib olla, paljugi sellest teest, käimisest ja lõpetamisest, mille lahkel ja praegu seisad. Soowiks wäga su eluteed selle mehe muuta sarnafeks, kes seal Kolgatal ristis rippus. Tänapäewgi ripub waimus seal see Maatfaret'i mees, sinu Õnnistegija. Tema tee wiis sinna, et jädawa au ja elu omada.

See on soowitada aimus tee, mida tuleb sul täna otsustada ja algada. Ara lütkka edasi homjeks, mis wõib hingele kahjuks olla. See sõna on sinugi juures makfew, ja wõid seda läbi elada. See tee on sulle õnnistuse teeks, mida sa ei kahetse.

Sõber, otsusta täna!

E. Dunmann.

Vaimulikud ärkamised Venemaa noorsoo keskel.

Vend Teofilus kirjutab järgmist:

„X külas saatis Issand suure ärkamise, nõnda et 70 päeva jooksul pööris Issanda poole üle 300 hinge.

Üks koosolekul viibijaist tõusis ja teatas kõigile: „Vaadake mu näole, kuidas see on must, kuid mu süda on mustem veel.“ Ta langes põlvili ja palus: „Issand, heida armu sarnase kõlvatu, sarnase koleda patuse peale, tee, et ma oleksin sinu kõlbulik laps!“

Sarnane kahetsus ja meeleparandamine mõjus ka teistele. Inimesed hakkasid oma patte tunnistama. Lõpuks me ristisime ühel päeval 176 hinge ja nätuke hiljem veel 102.

Kuid kõige aulisem ja rõõmustavam on see, et kuni 70% sellest hulgast olid noored.

Nagu teada on keelatud laste koosolekud, ja noorsugu alla 18 aasta pole õigustatud võtma osa

vuses, kartes vallandamist kohalt ja arreteerimist.

Lapsed aga ei tahtnud lahkuda. Üks tütarlaps ütles oma emale: „Ema, kas tõesti peame hukkuma, me tahame ka meelt parandada.“ See lause mõjus kõikidele lastele ja kogu koosolekule. Kommunistid ähvardasid meid, et meile kahju teha. Seal pöörasin ma terve koosoleku poole ja ütlesin: „Jätke lapsed — mina vastutan; peame kartma rohkem Jumalat kui inimesi.“

Koosolek jätkus suure õnnistusega. Korraga tungis mu kõnetoolile üks kommunist; ta teatas mulle käsu — silmapilk laiali saata koosolek ja ilmuda ispolkomi.

Seal vastasin ma otsustavalt kirja andjale: „Inimesed kahetsevad, tunnistavad oma rikutud elu, pöörduvad Jumala poole, ja teie lubate vendile katkestada Jumala õnnistust! Kus ja kuidas mõt-

Jumalasõna lugemine Vene külas. — Bogdanov-Belsky maal.

jumalateenistust, kuid miski ei või takistada noorsugu igatsusest teenida Issandat.

Palju noori on vanglais, kuid kannatavad välja seal mehiselt kannatused ja ei vaiki päästmisest.

Kord kui olin pandud kinni Tšekas, viidi mind üle teise kambri, kartusest, et ei mõjutaks teisi vangistatuid. Avades uue kambri ukse nägin ma püha pilti — kolm noormeest palusid seal ja tuli välja nendega neljas. Nad kannatasid juba 11—13 kuud vanglas palvete pärast lastega, laulmise pärast noortega, noorte ringide pärast . . .

X külas oli suur ärkamine. Pöördus Issanda poole ka üks noor lauljanna; ta läks teatrisse, et laulda, kuid sattus usklike kude koosolekule, et nutta. See sündmus liigutas kõiki kuulajaid, nõnda et mitukümmend inimest tuli eestpalvele.

Järgmisel päeval kui tulin koosolekule, kogus sinna palju lapsi. Valitses mingisugune kartus. Tulid vanemad, et ära viia lapsi koosolekult; kooliõpetajad samuti olid samal põhjusel äre-

lete teie olla igavikus? Kui teie ei pööra Jumala poole, kui mitte pisarais ei tunnista oma patte, nagu teevad seda siin teised, siis ootab teid hale saatus — teie hukkute igaveseks, ja juba siin maa peal närib teid surmani südametunnistus.“

Kommunist ümbritsetud teiste nutust ja palvest, sõna tõsisest mõttes kaotas end; kisedusega heitus ta põrandale; jäädes põlvili tõstis ta kõrgele oma käed ja hüüdis arusaamatuid sõnu, kuid Jumala poole ei pööranud.

Samal ööl sain arreteeritud ja pidin mitu kuud vaevlema G. P. U-s.

Lapsed aga ka järgmisel päeval jätkasid isegi koolis laulmist ja palumist. Neid, umbes 30, aeti välja koolist; nad peitsid endid õlekuhjade taha ja palusid seal; aeti siitki laiali; siis läksid nad surnuaiale ja palusid haudadel.

Kui igal pool oleks sarnane julgus ja vaimulik vahvus, siis peaksid jumalasalgaajad taganema.

„Vernost“.

Tarwis wahemehi — eestpalweinimesi.

Dr. J. Motti kõne.

Prohveti Jesaia raamatus leiame imelikku salmi, kus on öeldud: „Jumal on ehmunud, et ei ole wahemeeft“ (59: 16).

Kuidas seda salmi ka ei seleta, üks on selge, temas on mõte, mis on väga tarwilik ja kasulik meieaegsele ühiskisele.

Tuletame meele Jumala suuruft ja tema iseloomu, mis on awalikuks saanud Kristuses; tuletame meele mitme jumalamehe elamusi, kes on läbi proovinud eestkostwa palwe wäge, ja küsime eneselt, kas Jumal ei peaks ehnuma, kui Tema laste seas on nii wähe palujaid wahemehi — eestkostjaid, ja et nad nii nõrgalt paluwad. Mitmest maakohast, mitmest jumalariigi tegewuseft wõib liialdamata öelda, et sarnased eestkostjad puuduwad täiesti. Kas meil tõesti on imeelik, et meie suur Jumal on ehmunud eestkostjate puudusel.

Küsimine enestelt: „Miks Jumal imestab, et ei ole eestkostjaid? Miks näib Talle „imelikuna“, et inimesed, kes ennast peawad usklikteks ja püüawad Tema tahtmist täita, sõnakuulmatud on selles juures teenistuses, millesse Tema neid kutsub?“

Kas ei imestu Jumal eestkostjate wähesuse tõttu esmalt seepärast, et suurimad jumalatööd on tehtud inimeste poolt, kes oskafid kindlalt ja järeleandmatult paluda? Kiriku ajalugu ja usklikkude elamised näitawad weenwalt, et ainult need jumalamehed nägid oma töös tagajärgi ja Jumalatöö laienes, kes esimesele kohale elus panid oma paremad tunnid ja oma jõu ohwerdasiid eestkostwaille palweile teiste hädade eest. Ei tule meele ühtki erandit selles asjas.

Paljude aastate kestwusel olen väga palju reisinud mitmete rahwaste seas. Olen tundma õppinud nende üfsikute inimeste ja koguduste algallikaid. Wahel on olnud väga raske üles leida need nägemata õnnistuseallikad, aga kui mul jatkus aega ja kannatusi nende otsimiseks, siis leidstin, et nad jookfiid üfsikute isiku ehk mõne rühma sügawast palweelu allikast.

Kuidas Jumal ei peaks ehnuma eestkostjate puudusel, kui on nende tööliste tarwe nii suur. Peapuuduseks Kristuse kogudusel ja kõigil Tema lastel meie ajal ei ole raha, ehkki oleks soowitaw, et rahaline jõud oleks jumalariigi ülesehitamise juures tegewuses. Peapuuduseks ei ole parem töö organiseerimine, ehkki näeme, kui palju tuntakse wahel ilmaaegu waewa, kui ei ole õiget töökorraldust. Esimeseks puuduseks ei ole ka meie tegewusplaanide parandamine, ehkki meie aeg tungiwalt nõuab suurt tarkust ja oskust juhtida inimesi jumalariigi töös. Peapuuduseks ei ole ka suur töölistihulk, ehkki see näib kõige esiti väga tarwilik olewat. Ei, üle kõigi nende puuduste ja paljude tarwiduste seisab wahemeeeste-eestpalwetajate puudus, kes Kristuse eeskujule järele teewad. Kui see on saawutatud, siis kõrwalduwad ka teised suured puudused.

Suured wõimalused, mis awanewad sarnase palweelu jaoks, ütlewad meie veel ühe teise põhjuse, miks Jumal ehmuw eestpalujate wähesusel. Inimesed, kes tungifiid sügawamale palweellu kui teised, ütlesid, et nad tegid alles esimesi leidusi selles imelikus maas.

Minu isiklik sügaw weendumus on, et kui praegu leiduks 200 inimest ehk ainult sadagi inimest, kes wõikfiid ennast unustades paluda puhta südamega ja kindlas usus Jumala wäkke, armastusse ja truudusse, siis Ta on walmis andma ja nemad oma palweiga sünnitafid meile õnneliku esimese apostliteaegse ristikoguduse.

Kristuse õpetus palumisest on nii selge, et ei wõi imestamata jätta, et nii wähe Tema järelkäija Tema eeskujule wõttis ja jälgis Teda palweelus. Tema käft eestpalweid teha on nii selge, et ei mõista, miks nii wähe pannakse rõhku Temast nii selgesti awaldatud tahtmisele. Tunned seda isäraliku jõuga, kui tuletad meele, et Jeesus maa peal elades ise palus teiste eest ja praegugi jatkab seda meie eest (Heebr. 7: 25).

Mõningad kahtlewad, et kas peaks palwe tõesti kuulutama, wast paluja jääb ainult palwe mõju alla ja see teda ennast ehk natuke parandab ja muudab. Need kahtlused kaowad, kui waatame Kristuse eeskujule. Ta ütleb Peetrusele (Luuk. 22: 32): „Mina olen sinu pärast palunud, et sinu usk ei pea lõppema.“ Kristil ta palus: „Jsa, anna neile andeks“ (Joh. 17). Raugele küüniw ja sügaw palwe peaks igaüht weenma, et Jeesus uskus palwe kuulmisse.

Kui meie oleme walmis Kristust wastu wõtma omaks õpetajaks ja Tema eeskujule järgime muiski tegudes, siis oleme järelikult kohustatud teda jälgima ka selles tähtsamas asjas.

Uga kus on meie sõnakuulmine, ehk wastupanemine tema palwetajule, mis nii kaaluw on meie usu elus?

Ka see ei peaks panema Jumalat imestama, et mitmed inimesed ei palu teiste eest, ehkki teawad, et wõikfiid ja peakfiid seda tegema. Kui jumalalastel puuduks tundmine ja wõimalus paluda teiste eest, siis wõiks imestuda eestpalujate puuduse üle. Uga kui piibel meile annab nii palju walguft Jumala ja Tema teede tundmiseks, ja mis tõendub mitme uskliku elamufiga, siis küll jääb arusaamatuks, miks mitmeis usuühinguis puuduwad eestkostjad täiesti. Peatume nüüd küsimuse juures, — miks on nii wähe eestkostjaid ja miks meie ise nii wähe palume?

Mitmele jalgub see sellega, et inimesed on liig järelemõtlematud Jumala teede üle.

Ma olen weendunud, et igaüks, kes õiglaselt edasi püüab, muutub Kristuse sarnaseks, ja kes tõsijelt mõtleb järele Jumala wäe, palwe mõju ja inimjoo hädade üle, tunneb enefes palawat igatsust jälgida Kristust nii hästi eestkostwas palwes kui muus elus.

Mõned ei taha seepärast teiste eest paluda, et nende südames on ruumi leidnud uskmatus. Nemad wiibiwad selle õpetuse mõju all, mis näeb looduses ainult kõikumatus seadust; teised kujutawad, et Jumala halastus, kõikeadmus ja wägewus teeb palumise teiste eest üleliigseks. See on tuletada meele, et kui pühakirja õpetus palwest on tõde, siis palwe on alati suur tööriist, kui ka mõned asjad inimesil peakfiid wahel tumedad olema.

Oli aeg ka minu elus, kui mul olid tõsised kahtlused objektiivse palwe jõu üle. Et neid wõita, lu-

gefin ma liqi 40 teost sellele teemile, ehkki mõned neist töid mulle kasu, kuid nad ei kaotanud mu kahtlust. Rats põhjust oli, mis mind aitas raskeil minuteil, tuues mind weendumisele eestpalve tarbes. Esimene oli, et ma igapäev jäin palvesse teiste eest. Sest mida enam ja mõtled selle üle ja palud, seda enam ja enam leiad, et tegemus kaotab kahtluse. Teine, mis alati mind aitas kahtluse ja kõikumuse minuteil, — oli lihtne mõte selle üle, et Jeesus Kristus palus teiste eest. „Kui tema leidis eestpalve tarvilikuna ja ka soovitatavana,“ ütlesin ma enesele, „mis õigus on mul mõelda, et mina võin saada läbi eestpalveta.“ Hea on tuletada meele, et teiste eest mittepalumine tõendab, et meis puudub usk Jumalasse, kes on avalikuks saanud Kristuses. Selle asemel meie eestpalved on findlaks tõenduseks, et meie usume elawat, inimelu juhtivat Jumalat.

Walus, kuid mõõdapääsmatu on nimetada, et mõned usklikud seepärast vähe paluvad teiste eest, et nende eluviisid räägivad vastu neile nõudeile, mis on tarvilikud tagajärjekas palveelus. Võimatu on, et mõned tahavad omada suurimat palwewäge, hoolimata sellest, et nad sallivad enese ettekujutusis, tahtmisis ja tundmusis niipalju halba, rääkimata nende awalikest pattudest ja wigadest.

Wõib-olla mõned jääwad eemale palweelust ja Tema suurest wäest, seepärast et see on raske tee. Ei ole kerge unustada ennast ja anduda terwelt eestpalvemõtteile. On tarwilik juur kujutuspingutus, nii et asetuda kogu hingega teise inimese seisuforda, et tugi-mata hakkame paluma tema eest. Anduda palwele — tähendab, mitte ainult sõnadega seda teha, waid kogu hingega.

Ehkki sarnane palwe nõuab hingelist jõupingutust, — nagu iga teinegi heategu, — siiski, kui Püha Waim appi tuleb, ei sünnita ta meile sugugi raskusi. Kirjutatud on: „Kes Jehoomat ootawad, saawad uut rammu“ (Jes. 40 : 31). Minu arwates on eestpalwe

alati raske. Alati tuleme sellele weendumusele, et: „waim on walmis aga liha on nõder.“ Ega meiegi tühistata prohwetit kaebust: „Ja ükski ei hüüa su nime appi, ega kihuta sinust kinni hakkama“ (Jes. 64 : 6).

Mõned usklikud teewad seepärast vähe eestpalweid, et nad on julguse kaotanud nähes, et nende palmed on kuulmata jäänud. Mitu korda nad on kuulnud selleteemilisi kõnesid ja lugenud sellekohaseid raamatuid, aga omandatud teadwuse ja äratatud tundmine ei juudeta ellu wiia. Kui praegu mu kuulajate seas on sarnane inimene, ma tuletan talle meele, et tema puudused peawad temas kutsuma esile alanduse ja armastuse teiste vastu ja sarnase uue tahtmise täita Jumala tahtmist, et ta tunneb uut igatsust eestpalweiks. Kui keegi teie seast mõne põhjuse pärast on jätnud maha eestpalwed, wõimalik on, et Jumal kutsub praegu teid suurema igatsusega kui enne Tema püha töö külge oma käed panema ja ühiselt Temaga töötama, „sest ta elab seks, et ta ka meie eest palub“ (Heebr. 7 : 25).

Kristuse hool inimeste pärast, mis väljendus tema eestpalweis teiste eest, ütleb meile veel ühe põhjuse, miks mõningad usklikud ei ole ustawad eestpalweis. Nimelt nad on liig ükskõiksed inimeste vastu, ja nende süda ei tunne ühes Jumalaga kaasa inimhingele, kes on aja waimu ja wooluga kaasa kistud, ehk kes on halbade harjumuste orjad ja rikuvad enese ihu ja hinge, mis kannatawad kahtluses ja uhkuses, egoismis ja eneseligupidamises. Kas wõib meie ükskõiksus inimhingede vastu wõi meie südamas asuwad muud huwid muutuda südamlikuks palweks teiste eest? Tuletame meele omi kiusatusi ja langemisi, et tunda kaasa kiusatud ja meeltheitwaile inimesile. Ega meie wõit, mis oleme saawutanud Kristuse abil ja enese nõrkuje tundmisel, peab meis esile tooma palweid teiste eest. Seepärast et paremini aidata teisi ja hoida enese ühendust eestkostja Kristusega, on meie kohus Temaga paluda teiste eest, kui raske see ka ei oleks.

(Järgneb.)

Ärge unustage,

1) et eelseisva juubelikõnverentsi õnnistused olenevad palju teie eestpalvetest. Paluge Jumalalt värskendavaid ja elustavaid õnnistusi. Võtke konverents oma igapäevastes palvetesse.

See korraldus vajab ka ainelist abi. Välismaa võõraste vastuvõtt, ruumide üür ja mitmed muud väljaminekud, kes katab neid? Muidugi Liit! Kuid Liit oletegi teie — iga C. E.-lane ja sõber.

2) Ärge unustage, et 1. märts on ohvripäev. Selle päeva teenistus kuulub Issandale — C. E. misjoni heaks. Meie oleme taas otsustanud pidada ainult ühe ohvripäeva aastas,

sellepärast ohverdage hästi. Mitte ainult seda, mida oleme kohustatud, vaid seda mööda, kuidas armastus sunnib. Üks oli, kes loobus taeva aust, tuli ja ohverdas iseennast meie eest, — kas meie ei taha ohverdada tänutundes oma vara tema riigi heaks? See ohvripäeva ohver on küll üpris pisuke ohver — üks ainukene päev aastas, kuid võib olla on mõned sellegi unustanud. Kas on meil raske mõnest oma mugavusest või ihaldatavast asjast loobuda Issanda pärast?

Iga C. E. ja vaba noorsootöö sõber tundku selles oma eesõigust. Kas loota teist pisut või palju?

Koguge „Noorte Elule“ sõpru! Saatke rohkesti tellimisi!

Kas leitakse Noa laev?

Ameerikas asutati „Noa laeva uurimise selts“, mille juhatajaks on William Strong Chicagost. Ta on annud Ühisriikide valitsusele palve seltsi poolt, milles palutakse valitsuse kaasabi Noa laeva otsimiste toimetamiseks. Kui laeva jäänuseid leitakse, siis antakse nad kuhugi Ameerika muuseumi.

Nii on teadlaste poolt isegi asutatud vastav selts, et asuda tähtsale ülesandele — Noa laeva otsimisele. See on jälle üks lähinemine piibli sündmuste tõelikkusele.

Tema viimased sõnad.

Oleme haigemaja lõikustoas. Kantakse sisse noor-meest. Ta on umbes 25-aastane, suurte ilusate ninisilmega. Murelikult vaatab ta arsti ja haigeraamitsejat, kes seisid töövalmis.

On teha raske lõikus. Kui haiget peab magama panema, tahab ülemarst lõikust toimetades õpetada neid noori arste, kes seisid ta ümber.

Arst on juba varem õnnestunud toimetanud kaks sarnast operatsiooni. Haigel on vähk keeles. Nüüd asetati haige lõikuslauale ja õde kallab osaval käel eetrit näole. Warsti võib algada lõikusega.

Siis annab arst märki ja kõik ettevalmistustöö katkeb. Seal pöördub ta haige poole, kes tõsisena ja kahvatuna vaatab oma suurte kurbade silmadega ta otsa.

„Armas noor sõber,“ ütleb arst. „Olen lubanud teid parandada ja ei kahtle, et see ei õnnestu, kuid pean oma kohuseks võelda teile, et kuidas terveks saategi, kaotate igamesti oma rääkimisvõime. Kui jellepärast tahate midagi võelda, siis palun seda teha nüüd. — See on siis teie viimne sõna.“

Haige nägu muutus veelgi kahvatumaks ja silmad niiskused pisarast. Paistis, et ta mõttles nutuga. See kestis pool minutit. Siis paneb ta käed risti rinnale ja ütleb kõva selge häälega: „Kiidetud olgu Jeesus Kristus igavesti! Amen!“

Usklik, feda ei või usaldada.

On hirmus, kui inimene elab nii, et tema lähemad inimesed, kes teda kõige paremini tunnevad, enam teda usaldada ei või! Kõige kurbem, mis juhtuda võib, on see, kui keegi, kes kannab uskliku nime, on elanud nõnda, et need, kes teda uskuma pidid, ei usu ega usalda tema sõnu. Tundsin üht meest minu kodukohast, kes alati usklikest rääkis halba. Oli vaid üks, kes temale meeldis, ja see oli üks õiglase ja otsekohene ja „maailmameelne“ õpetaja. Sellest õpetajast armastas ta võelda: „See mees on eeskujuks usklikule; niisugune, kui tema on, peaksid olema kõik usklikud.“

Umbes kaks aastat hiljem jäi see mees haigeks ja naine, kes temalt küsis, kas ta ei peaks temale õpetaja kutsuma, jäi vastuse: „Ei, vaid kutsu see wana emake“. Tead sa, miks? Sellepärast, et ta teadis, et see wana naine elas alalises osasaamises Jumalaga, kuna see osasaamine Jumalaga puudus õigel ja otsekohesel õpetajal. Suuremat kahju ei võt ja elus enam elada, kui oled kaotanud mõju oma sõprade üle ja kõige üle, kellega lähemalt kokku puutud. Üks ema kaebas mulle hiljuti, käfi ringutades. „Kõige pahem on see, et mulle võidakse: „Eina ei ole elanud nõnda, et meie võiksime uskuda Jumala olemasolusse.“

Albert Lunde.

Läbilaskew hing.

J. Mikkoje kõne Narwas.

Rooma 5:5.

Meie elus on filmapilke, mil Jumala õnnistused tuntawalt on laskunud meie üle. Seda oleme mitmeti läbi elanud. Jumal lasseb wahest wahendita woolata seda südamesse Waimu läbi, otse jõena. Teinekord jälle jutlustaja kaudu. See on tõde, et usk tuleb kuulutamisest ja kuulutamine Jumala sõnast, ja nii lasseb Jssand õnnistusi meil osaks saada oma tööriistade kaudu. Ka laulu kuulates oleme sageli tunnud, et õnnistusjõed woolawad meisse ehk mõnikord mõne pöörmistunnistusest.

Ja kui mõtleme suuri waimulikke koosolekuid, need just suuremalt jaolt on meile toonud kestwaid, aulisi tundmusi ja õnnistusi. Nii õnnistab Jumal meid mitmel erikombel wahendita ja ka oma tööriistade läbi.

Kuid imelik, waadeldes edasi leiame, et palju fordi need õnnistused püüsid waid üürikest aega ja siis kadusid jälle. Mõnikord oli süda kui ülewoolaw karikas, kuid tülles koju — kõik läinud, nagu poleks olnud midagi.

Kas sellised on siis waid Jumala õnnistused? Ei!

Jumala õnnistused ei ole mitte filmapilked, ja kui see mõnel juhtub nii, siis peab olema südameriistat mingi wiiga, wõi põhjus, ja seda ma nimetan läbilaskmises hingepõhjas. Samane hing, mille põhjas auke, lasseb läbi, kuigi saab rohkesti. Rahjuts on paljudel selline hinge seisuford — wõib olla sinulgi, sõber!

On kellasid, mis peab üles keerama — ja on usklikke, keda aina peab üles keerama ja kes käiwad ainult ühe päewa wõi weelgi wähem. Waja jälle meelitada sõõmisele j. n. e. Ja nii kattendline on mõne inimese elu. Kuigi siis Jumal neisse walab, kestab see waid hetkeks.

Mis peame sel juhul tegema?

Kõige pealt oma hingepõhja järel waatama, waatama endassee, mis on need asjad, mis auke lõõwad meisse.

Üks esimestest on ette waatamata läbikäimine maailmaga. Kui küünal on pandud waka alla, siis häbenetakse tunnistada Kristusest. Kui rooste jõõb see hinge ikka suurema ja suurema augu. Kuigi see alul oli wäike, kuid suurenedes lasseb ta kõik Jumala õnnistused läbi.

Kui mõtleme praktilisele usuelule, siis näeme, et paljud kodus oma perekonna piiris on väga wiletsad: wihaštawad, on närwilised, kannatamatud j. n. e. ja samad usklikud on koosolekul wastu wõtmas Jumala õnnistusi, kiitmas, ülistamas. Keegi ütleb dieti, et leidub inimesi, kes koosolekul on nagu inglid ja kodus kui kuradid. Puu peaks küll olema hea, aga wili on kõlwatu, mõru.

On kindel, et Gestis, nagu Soomeski leidub selliseid inimesi. Mis ime siis, et nende usuelul pole mingit mõju, ja usknatud ütlewad: „meie küll ei taha nõnda elada kui see ja see . . .“

Ühes kohas peeti peremehe auks kodus suurt perekonnapidu, kus kõnedes ülistati peremeest kõigiti. Võpüks wõttis poeg sõna ja ütles, et on küll räägitud

palju ilusat, ent siiski pean ütleva, et mina nõnda Jumalat teenida ei tahaks, sest mu isa on kõik muud, aga mitte Jumalalaps omas elus. Teised nägid koguduses selle mehe häid ja wagu külgi, ent poeg, kes nägi igapäewast elu, kuidas see tõelikult oli, ütles dieti.

Paljud on tallanud tänapäew Kristuse nime porri. On kõrge usutunnistus, kuid madal elu. Elus pole kriipugi Kristusest. Kuis on sinuga, mu sõber?

Wast ehk sellepärast kõik Jumala õnnistused kaowad.

On olemas weel palju teisi asju, mis lõõwad auke. Näit. lahkmeel, armastamata meel, ahnus j. n. e.

Eiin kirjatohas räägitakse armastusest, mis on jumalalaste tundemärk. Ka ilmainimesed peaksid ütleva: „Waadake, kuis nad üksteist armastawad!“ Sageli aga peawad nad ütleva: „Waadake, kui lahkmeelsed on nad, kuis nad wihtawad üksteist!“

Kristuse ihu on hakatud killustama. Jsegi jutlustajad tahawad ise oma kogudusi enese ümber luua waid omakasu taga ajades ja jarnaselt purustatakse kogu jumalarahwas: üks partei siin, teine seal, ja igal pool wahel suured kõrged müürid, mille üle ei pääse nii tergelt! Elame ajajärgus, kus Kristuse ihu tükeldatakse.

Rootsis sündis ühes koguduses riid õpetusest, mille tagajärjena eraldus üks hulk ja asutas erikoguduse nimega „Kristuse kogudus“. Taas aga sündis lahkmeel ja üks osa uuest kogudusest lahkudes asutas „Kristuse tõelise koguduse“. Kuid ka selle hulgas sündis lahkmeel ja jälle moodustati uus kogudus nimega „Kristuse ainuke tõeline kogudus.“ Nii oli juba mitu isefeiawat kogudust. Waentlane tahab nii kangesti killustada jumalarahwast.

Weel üks näide: Rootsis oli laulukoor, milles tekkis waielus ühe 1/8 osa noodi üle. Üks ütles nii ja teine teisiti. Ei kumbki pool tahtnud mõista ühtteist ega alla anda. Waieldi kõlbmatult. Killunes laulukoor, kuid killunes ka noorte ühing. Kuid see lahkmeel lewis ka kogudusse, kus see noorte ühing töötas. Oli õhkamist ja wihtamist. Mõelgel 1/8 nooti, iseenesest nii wäike asi — ja wõis sünnitada nii suurt pahandust.

Ei asjata seisa piiblis: „Püüdke kinni need wäikesed rebased!“

Kui neid leiame, siis peame kohe ruttama Jssanda juure, et mitte üle kanda neid asju ja seda waimu teiste peale.

On weel palju sellist, mis hingele lõõb auke: ahnus, uhkus, sõnakuulmatus Jssanda hääle wastu, waimulik laiskus j. n. e. Kõik need tekitawad auke, ja sellepärast leidub kogudusi, kuhu Jumal oma õnnistusi küll annab, aga need õnnistused ei jäta mingid jälgi.

Mis nüüd teha tuleb, kui leiame neidsuguseid auke südames? Ette tänawal kõndides nägin autot, millel forraga kumm lõhkes. Kui juht seda märkas, hakkas ta kohe parandama. Ta tegi targasti, et ta auto sealsamas peatas, sest oleks ta edasi kihutanud, oleks

eesmine kumm lõpsikult jaanud rifutud. Samuti meiegi peame toimima enesega. Asjata siis ebasi minna, sest nüüd võib veel parandada. Kas ehk tunduvad ju asjad nii? Kas peame minema parandama?

Meie ise küll ei oska, ei usalda, sest meie enese töö on kui roojane riie. Meie võime vaid lappida, aga fiinkohal ei aita paitamine, vaid peab saama asi täiesti uueks!

Sumala teguviis pole nii, et ta hakkaks wana lappima, sest Paabeli parandasime meie ka, aga ei suutnud ühtegi parandada.

Beame pöörama waid selle poole, kes ütleb: „Waata, ma teen kõik uueks!“ Ja kui siin on sarnaseid, siis peame minema Jeesanda ette, kes ütleb: „Suitsawat tahti ei taha ma mitte kustutada!“ Andku Jumal, et ta võiks alati meie südant uuendada ja anda läbi elada, et ta tõepoolest üht rõhutat pilliroogu ei murra.

Siis ei oma me enam läbilaskvat südant, waid Sumala õnnistused, mis sinna woolawad, ka seal jäilivad. Ja siis kanname wilja lõikusepäewaks.

Läbi öövarjude.

Kõike ümbritsev udu.

Tuksuvad vagunirattad monotoonselt nagu südamelöögid ja tuikab tuli laternas hämaralt valgustades vaguni sisemust. Tukuvad inimesed ja kuulduw norskamisi. Kõige üle laskub öö ja ööväsimused. Seal küladeski on nüüd kustunud tuled ja üle kaugele maastikude on tume hiiglane laotanud oma tiivad...

Möödunud on koosolek.

Vähesed noored olid kogunenud suure palvelasse, mille tõttu külmavõitu palvela tundus seda tühjemalt ja külmemalt. Kiuslikult rõhuv meeleolu. On palvenädala algkoosolek enne äratusnädalat. Neid peetud juba mitmeid aastaid vahelduva tagajärgega, kuid ikka tagajärgega.

Sellel ajal peale käärimiste, peale tormide ja kõike neid sündmusi korraldada — pidada äratusnädalat — paistis olevat liig julgus.

Palvela tühjad pingid naeravad mu üle, seinad osatavad mu sõnu ja nurkades kükitab aigutav ükskõiksus ja külmus.

Pingutan oma viimase parema jõuga.

Mõnegi südames on näha kaastunnet, mis märgata palveis südamlikkus, kuid leidub aga ka palju väsimust, ükskõiksust.

Olen püüdnud oma paremat. Kuid kas puruneb kõik vastu parteimeele teravaid ja võimsaid kaljusid? Kas taas ükskõiksus kirjutab ta üle surmaotsuse ja mõningate kahjurõõm helistab juba matuse kella?

Kas siis omakasupüüd peab valitsema maailma, ohvriks nõudes kõrgemad eesmärgid ja üldhuvid? Kas peavad hinged hukkuma öösse?

Hing leinab. Ümber on öö ja öövarjud.

Läbi pimeduse näen ta allalöödud pilku. Temagi hinges mässavad tormid.

Peent valu nõrgub hinge karikasse. Issand, Sa oled mulle joogiks annud äädikat! Ma joon sappi mirriga segatud.

Ruttab rong. On öö.

Teised puhkavad rahus. Mina aga talun kaasas südamevalu ja leina ning tee mu viib mind läbi varjude, kus ei puudu sügavuse orge.

Mu sõbraks on lein. Valu ja lein kõige

ülekohtu pärast maailmas, tusk enda saamatusest, purunenud sõprusest, kadunud kevadest ja selle võludest ja mõnest pettumusest.

Üle unistuste haudade puhuvad kaledad tuuled. Ristide vahel lõmitab nukrus, suured pisarad silmis.

Sügavais peidetud südamevaludes aga valmistatakse uut viina, mis peab joovastama mind.

Ei kunagi lahku ta minust. Vast ainult siis, kui kord kuldkruus allikal murtakse, siis valgub välja ta peen sisu — peidetud valu. Siis sünnivad karikas peituvast joogist hõbedased pärlid — valude öödes omandatud sügavamad kogemused.

Vilistab rong. Öudselt kajab vile aigutavas, lõpmatus ja niiskes sügisöös. Ähmaselt kumavad tuled kitsarööpalisel. Tuled valged, punased ja rohelised. Minugi tee on kitsas üksildane tee. Ja veel üksildasemaks ta muutub.

Viimaks minugi üle laotab halastav väsimus oma pehmed tiivad.

Ruttan jaamast tuttavat teed koju poole. Ei kedagi vastas.

Vahepeal on tõusnud kuu ja käib uniselt oma rada. Kuu ähmane valgus ratsutab mu seljas ja heidab nõrke varje ette. On porine tee.

Ümber tühjad kõrrepõllud ja künnid. Siin seal kartuliaunad lõmitamas talve ootel.

Kevadel käisin tihti seda teed. Siis kasvas kaer ja sirgus rukis valmimiseks, ning värske härjapea lõhnas hurmavalt. Oli nii hea — nii ilus!

Siis läksin ühel ööl kodunt — sama teed. Ja tema, mu tundmatu tuttav saatja tuli kaasa. Ka siis olid udud, kuigi oli varasuve öö.

Nüüd olen saabunud. Siin on see õuevärav. Täna ei tule kaudu aiavärava läbi õunapuuaia, vaid astun sisse õueväravast.

Laudas on vist keegi juba talitamas: on varahommik, ehkki pime, kuid nõrk valgus kumab läbi akna.

Ninna tungib mädanev lõhn surnud lehtedest, mis katavad majaanest muru. Leinakase

ripnevais oksis on pisarad — kõige kaduvuse pisarad. Puud on raagus. Kaevutee, mille kumbagi poolt piirasid kevadel lillepeenrad, on nüüd porine. Lilled närbunud. Järel on ainult risus ja libedad varred, kui surnuluud muistsel sõjaväljal.

Seisan tükk aega mõttes, enne kui astun majja.

Vaikselt tähelepanematult pääsen oma tuppa. Veel korraks jään seisatama akna alla ja vaatlen välja. Seal on õunapuuaed raagus puudega, seal karjamaa ja veel edasi heinamaa — mu harilikud jalutuse paigad. Ülal ujub kuu üksikus paadis läbi raagus okste kui kõrkjate meres, saadetud üksikuist pilverühmadest. Vilgub mõni üksik täht avaral taevalael. Udune hallus kõikjal. Maa hingab sügavalt.

Kevadel õitses õunapuuaed ennustades viljakat sügist. Mu voodi kohal akna taga puis-

tas jasmini põõsas uimastavaid lõhnu ja vürtsitas mu unenägusid. Maja aga raamisid viinapuu väljalõigatud rohelised lehed.

Nii helged olid siis päevad ja õhtuil saatis kustuvaid päiksekiiri ööbiku unistav laul kopolis, kuna taevarannal kaua õhkus päikese kuuma suudluse puna.

Õid nagu poleks olnudki. Ja, kui oli, siis polnud pimedust.

Nüüd on möödunud kevad. Üks ilusam kevad mu elus. Üksildase kaunis kevad vaikes kodus.

Homme on aga ema 70-a. sünnipäev. Kui kiirelt mööduvad ajad. Täna tunnen talle kaasa, et on temagi ellu saabunud hilissügis. Täna tahaksin veel teda suudelda ja nutta ta rinnal, olla veel kord laps kui aastaid tagasi. Sest ka minugi kevad möödub.

1929.

P. S.

Kuninga eeskujul.

Üks Prantsuse ohvitser tuli reifil kuskile mõõrastemajja ja jäi halbade ilmade tõttu mitmeks päevaks sinna paigale. Kui ta ajaviteks midagi endale lugeda nõudis, anti temale piibel. See raamat oli temale uudis. Kui ta tähelepanemisega sealt luges, sai ta sellest siisust nii haaratud, et ta märku sai ristiusu tõsidusest ja otsustas saada „protestandiks“; seft et tema kirikus — kus ta siinamaale oli, — ei olnud ilalgi piibli peale tema tähelepanu juhitud. Rooma-katoliku kirik warjab ju oma rahwa eest piibli ära ja ei arma elusõna neile tarwis olewat; seft kuradil on ka suur rõõm selle üle! Kui ohvitser oma ettevõtet rääkis teistele, siis pilkasid teda ta manad sõbrad ja naerfid, ja igalüks latis ning hoiatas teda, et ta mitte ühest kirikust teise ei jookseks.

Aga tema ütles: „Mina ei tee muud kui seda, mis tegi Bernadotte, kes sai Rootsimaaale kuningaks; seft tema astus ka ewangeeliumi kirikusse.“ — „Temal oli teine asi; seft ta tegi seda, et ta krooni saaks,“ vastasid tema sõbrad. — „Jah, see on ka minu eesmärk, et ka mina krooni saaksin, aga mitte ajaliku, waid selle, mis Isjand oma sõjameestele taewas annab, ja see on palju kallim, mille sai Bernadotte. Apostel ütleb: „Mina olen head mõitlemist mõidelnud; ma olen oma elukorra lõpetanud; ma olen usku kinni pidanud. Mis muud weel, õguse kroon on mulle tallele pandud, mis mulle Isjand õige kohtumõistja, oma tulemise päewal tahab anda, aga mitte ükspäinis mulle, waid ka kõikidele, kes Tema tulemist armastawad.“ (2. Tim. 47:—8).

Mis seisab su südamel?

Mis koormab su südant? Kas ainult selle maailma mured: mis süüa, mis juua, millega end katta, kuidas lõbutseda? Oled sa päästetud, siis oskad neid koormaid veeretada Issandale.

On aga üks koorem, mida kannavad kõik tõsised usklikud: mure oma päästmata omakste, sugulaste ja sõprade, isegi võõraste ja waenlaste pärast. Mure sellegi üle — kus ja kuidas lõpeb nende tee.

See peab meid panema tegutsema nende

heaks — paluma ja võitlema. Armastus on leidlik. Ta otsib abinõusid.

Üks abinõu on, kui saadad neile vaimulikku kirjandust. Keegi noor, kelle silmad oli avanenud eluvalgusele, tegi kohe seda, et tellis oma omakseile „Noorte Elu“, sest oli ise selle lehe lugemise läbi saanud juhatatud eluallikale.

Tee sina samuti. Siin on sul suur misjoni tööpõld. 130 sendi eest võid sa teha kogu aasta misjonitööd. Veel ei ole hilja tellida. See on just sobiv äratussisuline leht. Tellimise aadress esiküljel.

Pecka Raattamaa.

1803—1888.

Möödunud sajandi keskpaigas sündis Põhja-Soomes Lapimaal suurem waimulik äratusliikumine. Selle juhtis tarwitas Jumal praost Lars Lewi Laestadius ja tema nime järele nimetatakse seda liikumist. Otsitud tundrad Soome, Rootsi ja Norra poolel, kus walitsenud taru põhja külmi, said näha waimuliku elukewadet, mis muutis kogu elupildi. Tähtsamad taastööliised Laestadiusel olid wennaüksed Juhani ja Pecka Raattamaad, Anti Pieti, Jes Pieti ja Posti Heikki. Lähemalt nende tegewusest raamatus „Lapin profetan oppilaita“, Hj. Weston, kusi wõetud ka järgne w jutustus. Jgatahes huwitaw selle liikumise, nende tegelaste iseloomudega ja siis walitsewa oluforra ga tutvuneda, milleks just head pilti pakub käesolew lühike elulugu. S.

„Minu esimene mälestus patust ja kurjast südametunnistusest oli see, kui kord poisikesena olin warastanud teise poisi teenistusest.“ Nii algab see mees jutustama oma elu. Ja ta jatkab: „Raabri pere mees õpetas mind ja oma poegi mängima kaarte, milleks tarwitati eriti pühapäewi.“

Need sõnad on iseloomulikud, sest noormees jatkas ses suunas, mida poisike oli alganud, ja mees tormas kaugemale hukatuse teel, mis muutus ikka laiemaks ja järjumaks. Kuid selle poolest ongi Jumala töö selles asjas seda imelikum.

Pecka Raattamaa on Juhani Raattamaa wanem wend. Wiimase sündides oli ta juba 8-aastane. Beale eeltoodud üksikjuhtumisi ei tunne me lähemalt ta nooruse aega, enne kus ta 21-aastasena tuleb leeri.

Siis weel Laestadius ei olnud kaarejuwantosse.

Kuid imelik on näha, milline mõju neil päewil ja nädalail on paljude leerilaste elus. Ei Peckagi jäänud osatumaks sellest ajast. „Südametunnistus muutus tinaraskeks.“ Ja eriti weel oli üks õpetaja sõna, mida ta ilal ei wõinud enam unustada: „See sugused kui te nüüd esimest korda Issanda lauale minnes olete, seelugustena te püütegi kogu eluaja.“

Pihitilepääsemise hommikul andis mullegi nõu paar wanemat sõpra wiinaklaasi tarwitada, kui märkasid mind olevat raskemeelse ja rahutu südamega, jutustab Pecka ise. Ei maitse nud palju, kuid siiski sedawõrd, et mu süda rahules ja tundsin end kõlbuliseks lauale minejaks ilma kurja südametunnistuse ta. Di, oi seda pimedust ja wiletsust! hüüab Pecka hiljemalt seda päewa mäletades.

Kuid weel ei olnud ta tühjendanud peekrit põhjani. Pea sai ta kuulsaks kui kõige hirmsam ja toorem ilmalapsist. „Ta on põikpea ja joodik pahemat sorti“, ütleb Laestadius temast. Wõningate sugulaste nõuandel abiellus ta, kuid armastust ei wiinud ta kaasa pesja. Ega paranenud ka ta elu. Kodust ja perekonnast hoolimata rändas ta mööda maid ja mandreid. Millal oli ta Norras, millal Rootsis wõi Soomes. Tegi tööd kui karu, kui sattus see ette. Kuid wahpeal jõi maha kõik teenistuse ja pidas ilal kui metsaline. „Uha waid kiwinesin, jöin, kistlesin ja elasin pöörast elu, kui naine ja lapsed kannatasid hädas,“ tuunistab ta ise. Arkamise alguses tegi ta kogu liikumise pilkeasjaks, pilks ja wandus wastuseks, kui ärganud kaisusid temaga rääkida. Kõige wiisakamalt pidas ta end siiski

ilal oma wenna Juhani wastu. Midagi oli weel säilinud ta südametunnistusest.

Wihkkipäewal aastal 1845 istus ta wahelduseks kirikus. Siis ta nii häbenes iseend, et pidi warjama end pingis, sest õpetaja Laestadius kõneles waid tema pattudest, nii salajaist kui awalikest, terwe koguduse kuuldes. Wähemalt nii tundus. Pääsedes wälja ja maitstes mõne klaasi läie tundus parem. Kuid hirmsaim oli see, et südametunnistus kauen ei lastnud end äratada wiinaga. Niimoodi kaotas ta wiimasegi troosti. Usjad nüüd waid läksid hullemaks.

Ta tuli taas kirikusse sama aasta jõulul — omapärase mõttega — minna armulauale, kus ei olnud käinud mõnel patusel aastal. „Ehk see wõib waigistada näriwat südametunnistust.“ Kuid tulles kirikuni, nähes risti ja kuuldes jutlust, tundis ta end taas nii wiletsaks, et ei julgenud astuda esile. Ohtul oli ta teel õpetaja juure, et sellega kõnelda. Kuid tulles uksele pööris ta argusest tagasi.

Päris nagu kurjast waimust seotud ta seekord põgenes kirikukülast. Sama waim sõistas ühel päewal talle: „Jumalat ei olegi.“ — Di milline lohutus! Kuid sedawõrd mõistust oli Peckal siiski, et ta põhjustõenduste alusel otjustas — Jumal on siiski olemas.

Kuid kuidas ta nüüd tuleks selle Jumala juure, ta, kes oli nii kaugese, kaugese läinud, ja ekfinud lamba kornel hulkus kõrbetes? Mitmeid nädalaid lamas ta haigena — peaaesjalikult südametunnistuse waludes.

Wõimsalt tundis ta siiski tõmbejõudu selle paiga poole, mida ta kõige rohkem kartis — kirikukülla. Seal uskus ta tulnud olevat surmawalt haawatuks, seal oli talt riijutud kõik troost. Ja siiski seisab ta jälle seal ühel weebruarikuu päewal 1846.

Miks, seda ei tea isegi. Ta tunneb end peaaegu inimaraks, Jumalast ja inimestest mahajäetuna. Sellepärast tundus talle peaaegu hästi, kui üks tema wana sõber — ei mingi wana joomawend, waid parim inimene — sõbralikult terwitas teda ja wõttes kaasa oma kodu.

Pecka ei olnud weel terwe. Wiimased ajad olid lõõnud sügawad jäljed temasse. Seda sõber nägi. „Sina wajad wäikest elustust ja rahustussainet, nagu näha,“ ta ütles. Ja Pecka rüüpas. See ainuke lonts hakkas põletama ta sees. Ta tundis põrgu hõõgu. Nüüd oli kõik lootus läinud. Siiski peitus tas mõte, mis andis lootusele ruumi: ainuke, kes mind aidata wõib, on õpetaja.

Ja nii ta tuli. Seisatus küll weel kui ärakadunud poeg trepil, kuid sai siiski wiimaks uksest sisse. „Kas usute seda, et armu on weel nii suurele patusele kui mina?“ küsis ta Laestadiuselt. Wiimane, kes juba tundis Peckat ja oli kuulnud kõneldawat ta ärganud südametunnistusest, oli kohe walmis wastama: „Jumalal pole miski wõimatu; kuid embafumba pead walima neist kahest wahetustingimusest: kas pöörata kogu südamest Issanda poole ja otsida wäge ülewalt wõi minna ülepea kaela otjemat teed põrgu, nagu senini oled teinud.“

Ja nii pidi ta minema. Laestadius oli küll harjunud hoidma rahutuid ja ärganud südametunnistusi,

kuid kartis aina liig warajast wabastamist, nii kuidas ta ise ütles.

Järgneval päewal, kui Pekka läks kirikust, tundis ta weel kindlamini seda, millisel teel kõnnib. Õpetaja oli taas kõnelema joodikust, kes wajuwad põrgu.

Kui siis praosti tütar Noora terwitas teda kirikumäel, ütles Pekka talle: „Lükake mind mida kiiremini põrgu, sest Jumalast loodud maa ei jaks mind enam kanda. Selle peale wastas see waid: „Mis kombel te tahate minna sinna, kas pea wõi jalad ees?“ „Nii, sel määral usaldati siis lohutada ärganud hingi,“ lisab Pekka, jutustades hiljemalt sellest.

Pettunult jõudis ta tagasi oma wiletsasse onni, mis oli nüüd endiselt waesem. Ta ei oodanud enam inimestelt abi, kui ta wend Juhani ega õpetajaagi potnud wõinud aidata. „Mul ei olnud päewal ega ööl rahu, südametunnistus ei jätanud mind hukkamõistmast. Nooruses käidud teed ja rajadki süüdistasid mind. Mäed kuulutasid mu patte ja orud kaebades wastasid!“

Kuid joowlasele omase kangekaelsusega ja sitkusega pidas Pekka wälja, ei jätanud lootust. Sellepärast ta jatkas wõitlust ja mitte asjata.

Seda päewa ei unustanud ta iial. Oli waikne märtsikuu päew aastal 1846. Päike pillas kiri üle walgete lagendikude. Kõikjal oli rahu ja waiksus, mida wõib pakkuda waid kõrb. Pekka käib laia jöteed silitult, plaanita, otsekui pimeduses. Ta kõnnib seal küürus, otsekui wana rauk — mõtete siia sinna hüppeldes — üfildasena, maha jäetuna. — * * *

Siis see tuli ootamata. Ta ei kunagi mõistnud seda seletada. See oli kui wälk — nii järsku ta tuli. See oli kui walgus pimeduses, sest seal samas muutus kõik. Oli kui oleks keegi kõnelema ja ligiduses, kui oleks keegi teda haaranud sülelusiisse ja sofistandan mõningaid tröösti ja armu sõnu ta kõrwu, ta hinge siemusesse. Ta tundis äraräämatut rõdmu woolawat endasse. Kuivanud, kuid kastetud taime kombel wirgus ta üles. Taewa kaste elustas teda. Gwangeeliumis jutustatud jalutu kombel tõusis ta jalule ja kiitis Jumalat.

Tal tuli nüüd kiire kirikukülla. Nüüd tahtis ta kofku saada inimestega. Oli wiia neile rõdumusõnumit. Need olid pulmapäewad. Peigmees oli saabunud. Daewariik oli lastunud alla maa peale.

Mingisugune kuufatus, patu mõte, mingi allardõhitud tunne ei seganud pulmarõdmu. Ja kui seda õndsuslikkust jatkus päewast teise, sai ta ikka enam kinnitatud selles arwamises, et nii peabki olema tõsiuslikku elu.

Sellest ta kõneles muude armu saanud usklikkudega. Kuid need ei wõinud teda järgida uue Jerusalemi kuldseil tänavail. Nad ei wõinud tema kombel rõdmutuda Talle aujärje ümber. Patud ja kuufatused weel rõhusid nende samme, nutt ja kaebed püüdsid weel segada nende pulmalaulu.

Pekka rinnus hakkas siis hääl sofistama: sina, kõrgesti armu saanud Jumala laps, sina oled teistest parem usklik. Ei keegi neist pole jõudnud nii kaugele armus kui sina, ehkki on olnud kauem usuteel. Nad ei ole weel wõitnud kuradi wäge. Kuid sina oled purustanud mao pea jalgade alla.

Ei mõistnud Pekka nende mõtete tähendust. Ta andis enam ja enam ruumi neile. Nad maitsefid magusana kui mesi. Nad olid kui wõimjad käsivarred, mis tõsisid teda ikka kõrgemale.

Kolmandal päewal ta oli juba nii kõrgel ja kaugele jõudnud, et ta pidi andma, juhutama ja õpetama teisi. Ta hakkas riidema oma usuwendadega. Ja enne kui ta märkas oli wana Pekka taas wäljas. Ei, ta lamaz maas.

Päikese wajuades sel päewal, kadus ka armupäikene Pekka taewalt. Tuli pime ja külm, kaheldõrselt õudsem eelmisi päewi. Ja nagu õõs hulkuwad metslinnud tulid ka kurjad mõtled ja pahad waimud. Ta lamaz maas seitsmeindua taewa harjalt alla langenuna. Nüüd oli ta oma armuseisukorrast langenud. „Olen nüüd igawesti hukas.“

Dõ saabus jälle. Ja ta ruttab wälja õõpimedusse. Nii sünge ei olnud kunagi warem olnud. Meeleheitest lähel ta nii kaugele, et loodab pääjemist haarates habemenoa, nii siiski tuleks lõpp sarnasele pettele.

On südaõõ. Raske on taewas, pime maa. Ei tähe sära,

ei walguse helki. Ja — seal on siiski keegi. See tõmbab teda, sest nüüd pole tal enam jõudu, waewalt on ta teadlik oma tegudest.

Seal oma kambri istub weel Laestadius, lagunenud karja karjane. Kistis käsil mõtleb ta oma waeseid lambaid ja haawatuid talleksi. Ja wõitleb Jaakobina talle usaldatud hingede eest.

„Kes seal, siise, olge head!“ lausub ta käskival häälte ja awab ukse pimedusse. Sealt ilmub Pekka. Tõde tuleb awalikuks — kogu tõde. Kuid see just kergitaski.

Kuid nüüd hoolitses Laestadius hingest. Omast läbielamisest tundis ta omaõigust ja selle mõjusid ja mõistis sellepärast nõu anda ja troostida wajuwat Peetrust. Ta luges waljusti mitmeid salme Rooma 7. peatükist. Ta näitas, kuidas pühal Paulusel oli olnud

Palwe.

Põlwele
Sinu ette
Wajun, Isa, palwes ma.
Annan ennaft Sinu kätte,
Sinult abi ootan ma!
Kurwastuses,
Ahastuses
Sina abi mulle too,
Awa oma armu läte,
Et sealt elujõudu joon!
Sinu ligi
Eluwägi,
Sellega mind täida sa,
Et ses wäes wõin kindlaks jääda,
Kurja wastu panema.
Ja kuulis,
Mulle näitas,
Et weel palweid kuuleb ta —
Eluwäega mind täitis,
Et wõin õnnes hõifata!
Palju armu,
Palju rahu
Andis Isa ülewelt.
Janunewa hinge jootis,
Et ei enam januta.

Ad. K.

šamajuguseid mõitlusi ja kiusatusi. Pealegi oli saatana ingel annud talle kõrvaile. Kord voraft oli see Jšsanda apostel saanud alustada uuesti lohutatuna: julle sa a b küll minu armust.

„Kõndides hiljem samal ööl koju, hāmara hommi-kufoidu ennustades uut päewa, tundsin end kõndivat weel maa peal, kuid armusaanud patusena.“

(Järgneb.)

Risti all.

E. Martensi mälestusi wanast ja uuest Wenemaast.

Tõlt. D. W.

3

M.-is.

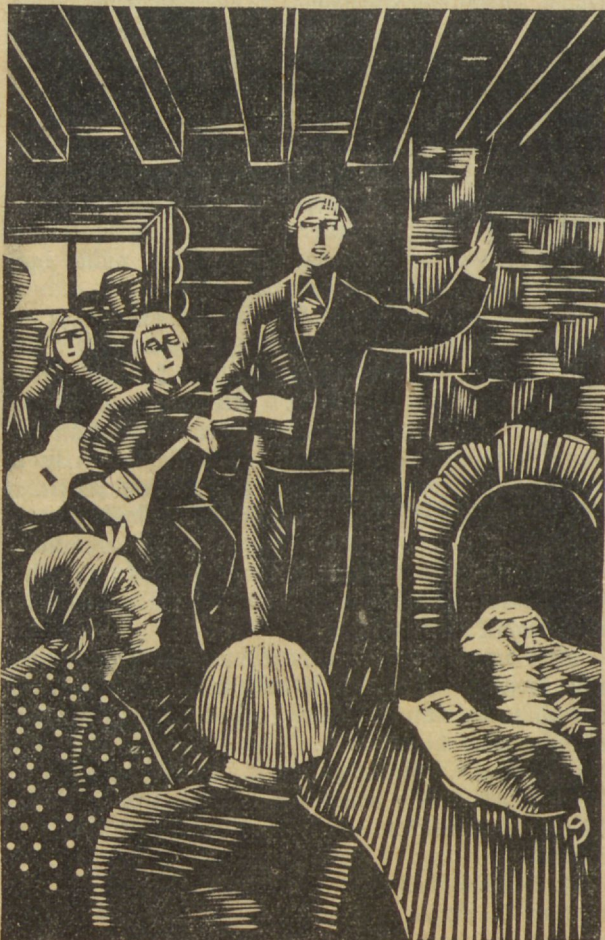
Wenelaste teadmatust õnnistuse ja Kristuse suhtes lasus koormana minu ja mu naise isa südamele, ja me hakkasime nende kestel töötama. Kutsusime salla ja wene jutlustajaid, ja Jšsand andis armu nende töös. Esimesel aastal tuli keegi joomar oma naisega Kristuse juure. Meil oli suur rõõm.

Seisn ühel päewal töökoja ühel ja waatajin tänavale. Kats wene naist tulid parajasti laaste ostma. Täitsin nende joowi ja küsisin siis ühelt:

„Kas sa tead, mis ootab sind peale surma?“

Ta ehmus ja ei wastanud. Pühapäewal tuli teine nais-kest koosolekul mittes mu juure ja ütles:

„On mind siis üsna ära heidetud? Kas minul lootust ei ole, et te minult ei küsitud? Ju ammu tardan, et hukkun. Mis pean ma tegema?“

„Laulsime . . . ja siis ma lugesin . . .“

Rõõmuga näitasin sõnast talle eluteed. Korra istus me koosolekul keegi müürisep ja kuulas wäga tähelepanelikult. Kuulnud õnnistuseõnnumi tõusis ta püsti ja ütles:

„Nüüd ma usun, et Jeesus on minu eest surunud, ja et ta andestab mu patud, mis waewasid mind nii kaua.“

Reed mõned inimesed astusidki esimesina me wäikesse kogudusse. Nende wastuwõtmiseks kutsusin Ch.-st kogudusewanema. Ei junda ma sõnadega kirjeldada, mida elasn neil päewil läbi nāhes wastust oma palweile.

Seit ajast muutusid õnnistused nähtawaks. Üürisime toa ja pidasime järjekindlaid koosolekuid. Koguduse kaswamisega pöördus aga wene waimulikude tähelepanu meile. Preester oli wihane ja katkus me wastu töölada, meid laimata, ja wiimaks kaebas meie pärast kubernerile. Järgnesid waielused ja juurd-lused, jaadeti M.-i üks õigeusu-kirikut misjonär, kes jäi kuuts kaebas meie pärast kubernerile. Järgnesid waielused ja juurd-lused, jaadeti M.-i üks õigeusu-kirikut misjonär, kes jäi kuuts ajaks külla ja püüdis efsinuid jälle tagasi juhutada. Seaduse järel oli tal seks õigus neljakümne päewa kestel. Seda seaduse ettenāhtud õigust kasutas preester tublisti. Kirjeldan üht noist ülekuulamist.

Ühel päewal aeti kolmteist ületulnut kui lambaid politseisse. Ülemad ja alamad waimulikud esitasid äralangenuile küsimusi. Kogudusejuhina olin ma kohustatud oma koguduselikemete ülekuulamisel olema ja neid laitsma.

Seadus rääkis: „Kui mõni wõõrausuline teeb õigeusu-kirikus kätustööd ja wiib sel teel ta liimeid äralangemisele, siis ootab süüblast wangistus kuni kolme aastani.“

Nii oli siis juurdlus mulle hädaohtlik. Ilmus jaostonna-ülem, ja küsimine algas. Ühelt naiselt küsiti: „Kuidas tuli, et te läksite sundistide poole üle? Mis andis seks põhjust?“

Ta wastas: „Martens juhatas mu Jšsanda juure, ja nüüd mul ei tarwitse enam pattudes elada. Tema tunnistus pääst- misset wabastas ka mu mehe wiinast, ja nüüd on mul aus, kor- ralik mees. Oleme rõõmsad Jšsandas.“

Waimulik küsis edasi:

„Kus ja millal see sündis?“

Õbe, kel polnud aimugi seadusest, jutustas, kuidas mina tuln nende majja. Kõik protokolleeriti.

Keegi mees tunnistas:

„Martensi läbi ma sain Jeesuse järelläijaks ja olen nüüd waba endiseist tõlbluseta patuelust, joomisest ja wargusest.“

„Kus see sündis?“ küsis waimulik.

„Ühel pühapäewal wäljusin joomnua kirikust. Härra Mar- tens pidas mu kinni, kõneles minuga ja andis nõu ewangeeliu- mit lugeda ja paluda. Sõna langes mu südamesse, ja ma kut- susin ta enda poole. Siis ta jutustas mulle eluteest. Tunnis- tasin omad patud, palusime koos, ja Jšsand andis armu ning andestas mu ülekohtu. Nüüd olen ma rõõmus inimene ja soo- witan teilegi, isake, ja teile, härra jaostonnaülem, et pööraksite Jšsanda poole.“

See wihastas neid, ometi ei leidnud nad weel midagi, mille pärast mind sohtusje anda. Edasi küsiti wennaalt:

„Kuhu panid sa enda kujud?“

„Kui leidsin rahu, mis ei tulnud teie ega ka pühade kujude läbi, lugesin Ap. teg. 17 ja Jee. 44 ja Laaw. l. 46. Seal sei- jab, et jumalail, mis inimekäte töö, on suud, ent nad ei räägi, kõrwad, ent nad ei kuule, ei wõi mind aidata, waid lajewad mind weel sügawamale wajuda. Nad muutusid mulle otstar- betuks, wõtsin nad seinalt ja sõnasin: „Teie ei wõi mu eestost- jad olla, sest nüüd oman parema eestostja, Kristuse.“ Ma pa- nin nad kõrvale.“

„Nii, jeda wiist õpetas Martens?“ ütles waimulik. „Sa mis ja siis tegid kujudega?“

„On,“ wastas mees, ja weel kord: „Õml! — Et nad olid waid puust, tegin nii kui Jeesaja ütles: awasjn ahjuukse ja põ- letasjn kujud. Ei wõinud nad endagi hinge päästa. Ära nii- sugune kraam!“

„Protokolleerige täpsalt. See on kõrgeima käsitude üleastu- mine.“

Nii küsiti kõigilt kolmeteistkümmelt, et leida põhjust mind teelt kõrwalbada. Siiski ei õnnestunud neil oma plaane läbi wiia. Waielused ja ülekuulamised ei jäänud tagajärjeta. Ühe sel- lise usutlemise järele kirikus tõusis keegi mees kohalt ja seletas:

„Nüüdsest ei kuulu ma enam õigeusu kirikusse, sest ta on mind petnud.“

Misjonär lahkus M.-ist ilma, et oleks midagi saawutanud. Minu isiku kohta aga kirjutas ta laimawa süuga brošüüri, mil- les wõlbi muuseas:

„M. is on tõusnud waleyprohwet, ja ta ehitab inimesi. Ta püüab digenulisi kristlasi kirikust ära meelitada. Seks tarvitab ta oma mõju. Ta on rikas, ja sellepärast ta ei tõihtu ühegi abinõu ees. Sakamaa toetab teda ja õpetab rahaga inimeste päid pöörma, nii et nad liituvad temaga. Wõin tõendusjaks jatte tuua. Nefjale meie koguduse liikmele on ta hõbeuurid kinkinud, ja see meelitas nad kirikust eemale. Kellelegi teisele on ta lubanud weški ehitada, kui liitub nendega.“

See brošüür ajas politsei ja koguduse eestseisuse veel enam jalgale. Nii läks tubneri ette, ja ifka jälle kutsuti mind ülekuulamisele. Mainitud laimujutud ei leidnud kinnitust; wiimaks jäeti mind rahule, teelati waid wenelasele teist usku kuulutamaft.

Mu kogumused julgustasid mind enam. Wenelased teadsid me koosolekust, ja peagi osutus me tuba liig wäikseks. Üürisime suurema ruumi, ja mõne aja pärast olid ju kuuskümme-kuus inimest rahu leidnud.

Ka wälises elus kogesime Jssanda õnnistusi. Jumal aitas jageli imelikult. Meie ettevõtte juures esimesil aastail, ja ühel päewal seisime rahalise kitskuse ees. Jäi waid üks tee. Põlwitajime ja rääkijime Jumalale oma häda. Siis läksime rahulikult koju ja kaalusime veel korra kõiki rahajamamisewõimalusi. Asjata. Wekslid pidime wälja ostma, töölilise palga maksma ja raudteel rauawoekulud tasuma. Mu demees oli kurb, ka minu süda oli raske, siiski ma ei kaotanud lootust. Palusime veel, ent jälle näis kõik asjata. Kell kaksteist pidid wekslid pangas tahutud olema, ja mu demees küsis samal ajal:

„Mis nüüd saab? Weel ei ole raha.“

„Tegime, mis wõisime,“ wastasin ma, „ufud ja, et Jssand meid aitab?“

Ta wastas:

„Müüd on hilja. Kell kolm on wekslid notaariuse juures.“

Rõhutatult ja kurbalt lahkus ta äriruumest ja läks koju. Ent mina jäin ja palusin. Seal kuulsin käsku endas:

„Mine ruttu koju!“

Ustusin hürroost tänawale, äkki kuulsin, mind hüüti. Seisatasin ja kõhe teadsin: „Jssand saadab meile abi.“

Wene talunil peatus hoomiwärawal ja küsis, talle see ettevõtte olla. Ta jutustas veel:

„Pidin oma raha praegu wene kaupmehele wiima. Jõudes raudtee ülesõidutohani tabas mind kartus, et wõiksin oma rahast ehk ilma jääda. Räägitakse, ta äri ei lähe enam hästi. Ja forraga kerkis silme ette see wabrik siin. On wiist kindlam. Palun, kutsuge äriomanik!“ — „Tulge sisse,“ ütlesin talle.

„Kus on omanik?“ küsis ta.

„Mina olen!“

„Mii! Rõõmustab. Kas wajate raha?“

„Wajame, kui aga protjendid wäga kõrgeb pole.“

„On kuis protjenti palju?“ Pangas maksime tol korral kahetja tuni üheksa. Ta awas koti ja ladus lauale summa, millest jattus wekslite wäljaostmiseks, tööliliste palgats, weoraha maksmiseks, ja ülejäägina osutus veel sama palju kui oli mainitud kulubeks waja. Mees lahkus minuist sõnadega:

„Seda raha ma ei waja, ehk kui wajan, siis ostan teilt masinaid, sest warsti rändan Siberisse.“

Nii ta tegigi kolme aasta pärast. Küsisin, mis ajal tal tlnnud mõte meie wabrikut ostida, selgus, et samal hetkel, mil palusin.

Mu demees oli jügewasti liigutatud, kui tuli pärast lõunat ja kuulis asjast. Weel jageli tohtijime kogeda, et Jumal aitab ka wäliselt. Imelikul kombel saabusid meile ka paljud tellimised. Öppisime ifka enam Jssandat ostima ja Temalt abi ootama.

Rülamisjon.

Meie wene kogudus M. is kaswas, ja meis tärkas soow ka ümberajuwatele külabele ewangeliumi kuulutada. Kirjutajime teadaandad ja laatsime need külade eestseisjatele palwega meile määratud ajaks ruume lubada. Mõned wennad ja õed, tawalikelt wiis ifkut, kes laulsid hästi, sõitsid minuga sinna. Palusime taludes õõmaja. Teisel päewal olid siis koosolekul lauluga, neid külastati rohkearwuliseft. Nägime imelikke ärtamisi. Jutustan siin mõnest reist.

Umber kakskilomeetrit meist elasid R. külas mõned usus tagasiäänitud wenelased riis ja tülis. Kuulsime seft ja ofustajime neid lepitama minna. Oli asi wendade wahel lahendatud, nad alandunud üksteise ees, jäime sinna ewangeliseerima. Oli talw, ja üks wendadest sõidutas meid omal reel külast külla. Läksime lauldes mõõda küllatänawat ja kutsusime koosolekule meid uudishimuga jälgiwaid noori ja wamu. Ühel õhtul tulime

„Ja kõik said üksteise järgi 25 hoop! . . .“

wäga wiletaske onni. Ruum oli kitsas ja haies hirmsasti, seft ta oli ka elamuks kahele pörsjale ja ühele wafikale. Laulud meelitasid külalanelle ligi tulema, uudishimuliseft küsiti, kes küll neile waejeimaile külla tulnud. Peagi oli tuba tungil täis. Mehed, naised ja lapsed istusid piinidel ja pörandal, madalate atende taga paifsid wäljasseisjate näod. Suurel weneahjul istusid habemikud — wanakesed ja ootajid, mis nüüd tuleb. Oli omapärane koosolek.

Laulsime nii hästi kui saime, ja siis ma luqesin Sewesufe 6. peatüki. Kui tulim kõhale: „Wõtke õnnistustübar ja waimumõõk,“ hüüdis wana iñafe ahjult:

„Pea, pea! Mis see on? Waimumõõk?“

Too küsimus sai pöördepunktiks wanakese elus, seft nüüd hakkasid kõik küsima, õnnistust nõudma, ja tema ja mõned teised, ka wallatirjutaja, leidsid kristuses enda päästja.

Rõõmsalt heitjime õhtul teiste onnielanikkude kõrwale magama. Pafius õhus sai waewalt hingata, ent see ei seganud meid. Rõõm patuste pärast, kes olid kadunud ja nüüd leitud, ületas kõik raskused. Sealne kogudus sai hiljem kogu walla teftpunktiks.

Sõites edasi seltsisid meiega paljud reed, me saatjad misjonireisil. Rõõmsalt tajasid juubelilaulud selges talwõõhus, kellestehed helistasid kaasmängu laulule; taja ja pehmelt libisesid saanid üle jügawa lume, ja mõnikord raputasid nad meid õrnalt pehme, külma wõõdisje.

Jutlustajime järgmises külas. Keegi wanake langes filmili maha ja tunnistas kibedasti nuttes:

„Olen waras, warastasin palju omas elus. Jumal, halasta mu peale!“

Teine langes ta kõrwale ja kirjendas lamuti:

„Ka mina olen waras, olen tänini oluud. Ka sul, naaber G., olen ma warastanud. Paljud asjad on mul weel pööningul.“

Sellise tunnistamise ja palve järel hakkasid kõik nutma, ja mõni leidis tol õhtul rahu Zeevile meres. Jumala sõna mõjus nii otsekoheselt, et seisime kui imetro ees. Tõesti, Wenemaa oli küps ewangeeliumi vastu võtma, pattudest pääsmise rõõmsõnunit kuulma. Kogu waid tutvus ewangeeliumiga, tekkis palju õitswaid kogudusi.

Zutustan weel teile loo Jumala sõna imelisest mõjust. Oli R. jaamas, umbes 150 kilomeetrit meist. Siin ei olnud weel usklikkude kogudusi, ja see teadmine ei annud mulle rahu. Nii otustasime ühel päewal tööga R. s alata. Seitsime sinna ja korraldasime koosoleku ühes wene majas. Lugesin 22. jõeõudsin salmini:

„Ja ma heitsin kummardades maha ingli jalgade ette, kes mulle seda näitas. Ja ta ütles mulle: Katsu, ära tee seda mitte; sest mina olen sinu ja prohwetite, ju wendade kaaskulane; kummarda Jumalat!“ Kordasin sama salmi, siis tõusis teegi auwäart daam kohalt ja ütles:

„Kuulge, kuulge, mis ta loeb! Korrake weel! Ingel ütles: Ära tee seda! Kummardage Jumalat! Ja meie kummardame kuulusid, kummardame kõike. Me hakkame, mida peame tegema?“

Rõõmuga nägime, kuidas see daam võõris Zslandi poole kõige oma südamega, ja kui tuliu jälle sinna mõni aeg hiljem, oli seal teisi, kes nõudsid õnnistust. Ka ses külas tekkis kogudus, kes rõõmuga wõttis endale ülesande olla walguieks ja joolaks ümbruskonnale.

Nende lihtsate inimeste usk häbisistas meid sageli. Jumal wastas nende lapsekkule palumisele. Kogusime laht imelikit terwenemist haigusist, sest wenelastel on nii endastmõistetaw, et hingte päästja parandab ka ihulikke hädasid. Ühel päewal tulime külla, kuhu oli kogunud juur rahwahulk meie laule ja Jumala sõna kuulma, iegi ei puundunud koha waimulik. Suure rõõmuga tunnistasime õnnistusest, mida leiab waene patune Kristus. Koosolek peeti wenelase majas, kelle naine lebas halwatauna woodis. Suure waewaga wõis haige mõne sõna rääkida. Ka sin awas Zslandi sõdamed. Äkki kutsuti mind haige naise juure, kes oli kõrwaltoast kõik kuulnud. Ta oli sügawasti liigutatud ja ütles oma mehe läbi:

„Need on Jumala pühad, palugu nad, siis saan ma terweks!“

Weel enne kui jõudsin paluda, hakkas ta walju häällega kiitma ja Zslandat tänama. Siis ta tõusis üles, hüppas ja hüüdis:

„Nüüd olen terve, mitte ainult ihu, ka hing sai terweks.“
Too naine jäigi terweks.

Kõik olid sügawasti haaratud, ka waimulik. Kui hakati meid ülistama, ei jäänud me kauemaks, laulsime weel mõne laulu ja seitsime edasi teise külla.

Jõudnud peatänawale kuulsin hääle endas:

„Peata selle maja ees!“ Oed-wennad imestasid, siiski nad mind ei tahtsanud. Wõtsin mõned traktaadid ja läksin õue, ent kedagi polnud näha. Ka maja oli tühi. Panin mõned ewangeeliumid lauale ja wäljusin. Olin juba wärawas, kui hüüti mulle järele:

„Mida te otsite?“

„Oleme lauljad ja laulame külaades inimestele,“ wastasin ma. Ta tuli lähemale ja palus meid sisse. Warsti oli tuba täis. Wielikilmeline toor laulis:

„Tahad wabaneda patuwäest?“

Weres on jõud!“

Laul haaras kuulajaid. Mõnigi pühkis pisaraid, ja perenaine hüüdis:

„Kust te tulete? See ongi, mida mu süda ju ammu otstinud.“ Äitar seisis ta kõrwal, toetades pea ema õlale. Oid intelligent inimesed. Mulle lubati ka piiblit lugeda ja seletada. Põlwitamine palwets, kõik tegid meie järele. Ühed löid ristimärki, teised palusid, kolmandad waatasid pühakujude poole. Siis laulsime weel:

„Mis teeb mind pattudest puhtaks?“

Zeevu weri waid!“

Waimulik oli meie küllatulemisest ja meie wõõrast õpetusest kuulnud. Ta ruttas oma kaaslastega maja juure, jooksis õues ringi ja kirus, kuid toasolijad ei lastnud endid legada. Hiljem lahtusid nad meist sügawas liigutuses ja palusid, et tuleksime weel ja kõneleksime enam Zeevilest.

Ei olnud kõik reisid nii rahulikul, wahel pääsime waid waewaga suurest hädaohust. Ühel päewal seitsime R. i, kuhu olime ka enne teadaanded saatnud. See oli juba revolutsioonialal, ja M. is walitsesid just sakslased. Wiimaste wõimupiir ulatas aga waid 25 kilomeetrit M. ist faugemale, R. oli nende piirtonnast wäljas. Meie seda ei teadnud, ja waimulik kajutas meie teadmatust. Koosoleku järel kutsuti meid sulagile usklikkude juure lõunale. Istusime parajasti lauas, kui ilmusid äkki seitse ratsnikku, saabetud waimuliku kaebusel lähemast kajakatülalt, kus alus ka kõrgem politsei. Neil oli käit meid arreteerida, ja ahwardades sundisid nad meid kaaja tulema.

Alusime wankreile ja seitsime kajakate saatel naaberkülla, wiiskümmend wenelast — koosolekust õawõtjad — aeti jalgli sinna. Jõudnud politseiülema õue palusid kajakad ülemat, et ta lubaks neil igale küllalajele 25 naqaiqahoopi anda. Nõusolek anti, ja wiiskümmend inimest, naised ja mehed, said üksteise järel 25 hoop. Nad karjusid hirmuasti ja wingerdasi walus, ainult üks pöörnud noor ei teinud juud lahti. See wihasistas ülemat, ta käsks noormehetele weel 25 hoopu anda. Waludes tõmbas ta end lahti ja tahtis põgeneda. Pealik käsks teda maha lasta. Nüüd kargasin ma juure ja hüüdsin:

„Seks ei ole teil õigust. Käte peksmine, muudu käib te käsi pahasti!“

Wihane pealik käsks mehele weel 25 hoopu anda, ja peaaegu jurmuna kanti ta ära. Ta tuli aga warsti jälle meele-märtsusele. Amberseisjad olid ehmunud ja sofiistajid:

„Eni me ei teadnud, mis on stundistid, nüüd saame ise neiks.“

Meile oli asi wäga piinlik. Jälle läksin pealiku juure ja ütlesin, et jätku peksmine, süüdlane olen ju mina, sest korraldasin koosoleku. Ta wastas:

„Ka sinuga õiendame arwed.“

Õja wangistati, oja lasti wabaks, ja siis tuli järg meie fätte. Meid taheti ühehaawal tuppa wiia, meie aga hoidisime üksteisest tugewasti kinni, et koos karistust kannatada. Wiis kätt tõusid meid lööma. Ütlesin pealiku:

„Täna on sul õigus mind löüa, ent kui olen waba, ei jää ja nauaks oma ametisse, mina pääsen kergemini kubneri juure kui sina.“

See heidutas kajakaid, nende löögid ei tabanud meid.

Meie wantrid ja hobused saabeti M. i, ja meid wangistati. Mina tuliu ühte kongi, õed-wennad koos teise. Peagi kuulsin neid laulwat, laulsin ka, ja rõõmus laul teise järele kajasid halvide müüride wahel. See meeldis wangiwahile, nad wiisid mu teiste juure. Awati kõikide kongide ukseid, ja ei kestnud kaua, me pidasime koosolekut wanglas. Pealik seda kuuldes saatis täsu kõik ukseid sulgeda, isegi laulda me ei tohtinud.

Koha peal elas mul teegi hea tuttau, saatsin talle wahiga kirja. Warsti ilmus ta pealikuga wanglasse. Pealik oli kui muntunud. Wiisakalt ta lahtelt tõi ta meid wälja, küsis, kas meil on hea olnud, on meid hästi teenitud, on meil woodit olnud.

„Jah, woodid, millise näete seal, andsite mulle,“ wastasin ma näidates pörandalaudu.

Preestril oli ammu hirm, ja ta kutsus meid lõunajõögile. Meid kositati parima praega; preester wabandas oma efsiammu, ja warsti olime head sõbrad. Parimais wankreis seitsime kajakate saatel rõõmasti lauldes jälle koju.

Tehe eestpalweid kannatajate kaastwendade- ja õdede eest Wenemaal, kes peawad käima rasket ristiteed, et nad kindlaks jääksid ja jumalik wägi wõiks wõita paljuid wastaseid südameid!

Raiialiaetud koosolek.

Adolf Helli järele Joh. Sarow.

(Zärg ja lõpp.)

Siis lõi noor ewangelist lahti oma wäikeses tasku-
piiblis ühe koha seitsemendaist Taarweti laulust. Pikka-
misi ja selgelt, et iga sõna awaldas kuulajatele sügawat
muljet, luges Ernst Kohldorf: „Kui inimene ei pööra,
siis wõtab ta oma mõõka ihuda, oma ammu tõmbab
ta üles ja walmistab seda.“ (Laul 7:13). Wäikesel
waheajal pärast ettelugemist käis kõhatamine läbi saali,
et teha ruumi suurele waikusel. Paljud wõdrad wi-
bisid esimest korda waimulikul koosolekul, mille puu-
dus wali kirilik raam. Ühed olid täis uudishimu,
teistel liikus tõsine igatsus hinges, kolmandad olid
tulnud, et segadust tõsta ehk wähemalt wagade üle
tagajärel hirwitada.

Kohldorf seisis aga kui see, kes aru saanud oma
jumalikust ülesandest, tõetunnistajana oma kuulajate
ees ja kuulutas inimeste pattu ja Jumala armu. Ta
kujutas selgesti ja terwelt südame ärarikkumist ja wüha
Jumala wiha. Ta paljastas omakajapüüu juured ja
noomis pääsmata inimesi, kes elawad emal Jumalast
ja Kristusest, kuna siiski nimetawad endid weel krist-
lasteks. Midagi wanade prohwetite tulewaimust oli
finni wõtnud noore jutlustaja, ja pühas waimustuses
woolaskid sõnad ta huulelt. Ta kõneles nii tõsijelt
patu olemusest ja tagajärgedest, et wõiks paista seda
heledamini arm ja südamlikumalt saada austatud Ju-
mala halastus ja päästmiswägi.

Süüski sündis kesk kõne ajal midagi ootamatut,
midagi täitsa ennenägematut.

Kurt Kürten kargas üles, tõstis käe, et juhtida
kõikide tähelepanu enesele ja hüüdis hämmastunud koos-
oleku wastu:

„Kuulge, mis mul on teile öelda! Ma pean andma
mõned selgitused kõneleja üle, kes teile õhtu õhtu jä-
rele toob teie pattu ette ja sunnib teid ümberpöörmisele.
Koolipoistena . . .“

Tõusis pahane nurin.

„Gematdage see rahurikkuja!“ hüüdsid mõned.

„Laske ta kõneleb!“ kirjendaskid teised, kes ootasid
midagi kõmulist asja kuulda.

„Meil pole siin mingit waidluskoosolekut!“ sõnas
waljusti keegi pagarmeister, kes juhtiwat osa mängis
osaduses.

Ernst Kohldorf, kellesse asi puutus kõige rohkem,
seisis liikumata rahuliku näoga poodiumil ega lausunud
sõnagi. Siis walitses jälle hauawaietus koosolekul. Ja
Kurt Kürten kõneles edasi, seisest keset saali:

„Koolipoistena istusime me kõrwti. Ernst Kohldorf
näitas mulle teiste poiste selja tagant oma tahwilt,
et ma sealt ära kirjutasin. Hiljem, kui wanemad olime,
õpetas ta mind wäikeste sedelitega õpetajaid petma.
Ernst Kohldorf, kes seisis täna teie ees jutlustajana
ja kõneleb tantju- ja kinomustusest, oli esimene inimene,
kes wõttis mu kaasa kinosse. Küüsi talt, kus ta raha
wõttis!“

Ernst Kohldorf, kes kõneles üleüldiselt suitsetamishimu
wastu, effitaski mu sigarettide suitsetamisele, kui olime
alles poisikesed.

Kui kord ostsime poest kooliwihke, siis see mees,
seda te nii liigutatult kuulata, kes julgeb meid nime-

tada wargaks, warastas tule. Mii on ta ise waras!

Enam kui ühe korra hoidis ta kõrwale õppetundidest
ja pettis wanemaid ja õpetajaid, kui ta wastutusele
wõeti. Seda tegi mees, kes nüüd mängib tõeproheweti
osa!

Kord murdis ta sisse oma onu puukuuri, wõttis
sealt selle jalgratta, ja alles siis kui ta ümber sõitnud
terwe päewa, wiis ta selle tagasi salamahiti wabandust
palumata. Seda tegi mees, kes hiljuti julges meilt
küüsi, kas me olewat roojastanud oma käsi wõdra
omandusega!

Tõhib nüüd niisugune inimene edasi kõnelema?
Ärge kuulge salaliku wagu sõnu! Lahkuge ühes minuga
saalist, ja ärge tulge enam siia enne kui Ernst Kohl-
dorfile on ära keelatud jutlustamine!“

Wagu wäsitaw lämm lasus üle terve koosoleku.
Zuleti waewalt hingata. Binewus oli nii suur, et
seda tunti ihulikult ja tingimata oodati igatsusega
waimlise õhkkonna tühjendust. See pidi tulema jutlus-
tajalt Kohldorfit, kellele oli halastamatult kallale
tungitud.

Ja tuligi!

Ernst Kohldorfi näojume oli muutunud esimesel
hetkel, kui nägi, millise kirgliku kõneajawusega ta pruudi
wend paljastas ta noorpõlwe patte. Ta pidi arwe-
tama, et olid muidu need kahetja päewa ja koha soo-
wimisest siin ei ole enam lootust.

Wga pea oli ta kogunud enese. „Tõde teeb meid
wabaks!“ See sõna lendas tal mõttest läbi. Ja seega
oli ta pea jälle enese üle walitseja. Wga uue kaebuse
juures, kui suur hulk pilke pöördusid küüsid tema
poole, nikutas ta fergelt peaga, et wäljendada seega
oma finnitust. Ta jäi puldile seisma jamas poosis,
milles teda oli kõnes katkestatud. Ta oli pannud
mõlemad käed piiblile ja waatas rahulikult endist sõpra,
kes pöördus igasse külge kõnelemise ajal.

Nüüd oli õht täidetud pikkeelse lämmuga ja kõik
waatasid täis ootust noorele jutlustajale. Eriise pi-
newusega rippus Kurt Kürten Ernst Kohldorfi näo
küljes. Kuidas ta mõistab enese õigeks? Kas ta peaks
julgema süüdistust waleks nimetada? Siis wõtab ta
aga weel uuesti sõna ja lööb talle salaliku ja petliku
märgi külge. Wgamees ootas, kuidas kaebalune pääseb
silmusest ja enese õigeks mõistab.

Ernst Kohldorf aga ei mõelnudki omale õigust
otstida. Selge kindla häälega ütles ta põnewalt kuu-
lawale hulgate:

„See, mida praegu kõneles härra Kürten, on kõik
tõsi. Ta pole weel nimetanud kõiki patte, mis koor-
mawad wõlana mu noorusaastaid. Ma olin weel
palju kaugemal Jumalast, kui tema seda kujutas. Patt
awaldas oma tegewust mu elus enam, kui tema seda
teab. See on tõsi, ma olin walelik, waras ja ekstija.“

Wga see kõik on kustutatud Jeesuse Kristuse kalli
werega; kõik on ära wõetud mu Jeesanda ohwriurma
läbi. Kõigest sest, mida teie kuulsite tõena mu elu üle,
olen ma wabaks saanud. Ja mu süda, mis wärises
ja nuttis wõde kaupa minu andeksandmata patu ja
wõla pärast, hõiskab nüüd täis rõõmu ja tänu mu

Dunastaja vastu, kes on võtnud vastu ja päästnud mind kadunud patust." Selle tunnistuse juures niiskufid mõningalgi filmad. Ja mõned noormehed, kes olid waadanud jutlustajat pilkawalt ja wäljakutsuwalt, wahtisid häbistunult maha.

Oli nagu oleks Jumal ise kõnelenud. Ernst Kohldorfi aus enesefüüdistus ja alandlik tunnistus mõjusid enam, kui seda oleks wõinud teha tuhat kaitsekõnet. Piinewus oli kadunud ja pihsepilw kõrvaldatud.

Kurt Kürteni eesmärk pidi siiski saawutatama, kuigi teifiti kui ta oli mõelnud seda.

Koosolek jagunes kahte gruppi.

Ja see tuli nõnda: pärast seda kui Ernst Kohldorf wäheste lihtsate sõnadega oli tunnustanud õigeks oma endise sõbra süüdistused ja tunnistanud ka Jumala andeksandwat armu, kõneles ta edasi:

"Mäete, mu kallid kuulajad, teie olete näinud nüüd kui suur on meie Jeesuse armastus. Ta on päästnud ja õnnelikult teinud mind, kadunud ja hukkamõistetud inimest. Ja sama õnnistegija on meie kõikide tarwis, kõikide tarwis, kes waja wad, kes sirutawad wälja end Tema järele ja igatsewad Tema õnnistust.

Kel on sijemine selgus, et ta peab pühendama täna õhtu oma elu Jumalale, neid palun ma jääda pärast lõpplaulu weel lühikesele palwekoosolekule. Kel aga puudub alles sijemine kindlus, mida peab tegema, mingi rahulikult koju. Jumal kingib ehk talle edaspidi oma walguse. Ja nüüd tõuseme püsti ja palume."

Pärast lühikest lihtsat palwet lauldi weel ühine laul. Siis lahkus suurem hulk liigutatud saalist. Suur hulk otstijaid inimesi aga jäi sinna, et enam kuulda teest päästmisele ehk Jumalat kiita saadud õnnistuste eest.

Tänawal julgusid wähesed muiaata ja pilgata. Suurem hulk liitus järele mõeldes ja waikides elukorterite poole. Nende seas ka Kurt Kürten. Ta endise

sõbra waikne rahulik wiis oli võtnud talt sõjariistad. Ta oli tahtnud koosoleku laiali ajada ja Ernsti wõimetuks teha, aga oli saawutanud hoopis wastandi. Paljud olid jäänud sinna ja saawad ehk selle temast wihatud ringi liikmeks. Ernst Kohldorf oli aga wõitnud oma auša patutunnistuse läbi kõikide kuuljate lugupidamise.

Ja kuna Kurt Kürten sammus kodu poole läbi pimedate tänavate, hakkas ta südametunnistus ärkama. Kas ta ei olnud päris pahasti talitanud? Kas tema noorpõli oli puhtam Ernsti omast? Eks olnud juba paljude aastate eest Ernst talle õelnud, tal olewat igatsus uue elu järele, aga ei teadwat, kuidas alata seda? Ta oli weendunud selles, et tädi Bertal ja ta õel Annal oli sijemine jõud ja rõõm, mis temal, Kurtil, täiesti puudus. Ja siiski püüdis ta igal võimalusel mõlema wagaduse üle nalja heita. Ta omaste palwed ja pisarad olid teda ainult pilkamisele erutanud. Kas see oli salliwus, millest ta alati kõneles, kui Anna püüdis talle näidata ta eksiteed?

Kurt Kürten seifis sügawa sijemise kohtu all. Higi tuli tal otšaesihele ja pulks lõi waljusti. Nagu relwastatud kangelased seifid ta elu patud ta ees ja löid teda kaebenuiadega. Ta keeras enne korterisse jõudmist ümber ja sammus lähedasse metsa, et lahutada oma ärewust. Kübar peos, komistas ta juurikate ja kiwide otša ja ei pannud tähele, et läks ikka kaugemale teest ja kriimustas oma käed weriseks vastu põõsaid. Walgus ja pimedus wõitlesid ta hinge pärast, tõde ja wale tülitsefid walitsuse üle ta elus. —

Pagarmeistri Arnoldi majas, aga palusid Ernst Kohldorf, ta pruut ja hulk ustawaid jumalalapsi rahurikkaja Kurt Kürteni eest. Nad tõid ta palwes päästwa armu alla ja tänasid usus igawikuwilja eest, mida Jumal oli lastnud awalikult saada paljude juures laialiaetud koosoleku läbi.

Üks suurepäraseid waateid Rootsi.

Wististi ei ole ta ise aimanudki, kui jageli ta seega wõimaldas allaheitu ja juhatusel alandlikku wastumõttu!

Kui tal ei olnud selgust miski asja kohta, wõis ta öelda: „Paneme selle asja kindlalt Jssanda ette“ — see on, ilma et asju nimega nimetada ehk minna üksikasjade juure, nii suur oli tal aukartus oma Jumala ees ja püha hirm iga üksiku hinge suhtes. Wõib mõista, mida ta seega armas, kui mõnikord tarwitas wäljendust: „Räia kingita“ (s. o. pühaduse tundes teiste wastu 2. Moos. 3.) ja „teiste hinge suureks pidada“.

Hingede eest hoolitsemises on see tal suurt waema maksnud, oma küllaskäkel ühe ehk teise juure kõik meeles pidada, mida see ehk to talle oli rääkinud. Siis oli näha, kuidas ta korridorid märkusi tegi, ja neid jälle läbi luges, enne kui läks selle juure, keda mõtles külastada.

Ükski ei pidanud tundma end unustatud olema ega muljet saama, nagu ei oleks wõtnud majajäta ta asja, ta eriraskusi oma südamele. See, mida talle räägiti, oli kui hauda maha maetud ja see oligi peapõhjuseks, et sügaw õnnistus hingas ta tööl üksikute hingede juures. Siis ei toonud ta palwetunnil ehk koosolekul teistele eeskujuks seda, mida talle keegi oli tunnistanud ehk rääkida usaldanud. Selles suhtes wõis igaüks absoluutselt julge olla; sest iga usaldus, mis awaldati ta wastu, oli talle puutumatu, iga tunnistus püha. Ta teadis ju, kui raske see on waesele inimlapsel, ja millist pikalist ja kannatlikku Püha Waimu tööd see nõuab, enne kui hing otkustab midagi tunnistada!

Nii mõnda terweksaanut on ta minna lasknud nõuandega: „Räi pühasti ümber pühade asjuga ja ära näita oma warandusi kõigile, nagu kuningas Hiskia tegi, et sinuga ei sünni samuti kui temaga.“ (Jes. 39. p.). Siis ajutiwad majaseltõlised said teada imest, mis olei sündinud nende keskel, tänu sõnade läbi, milledega terweksaanu Jumalat austas.

Sest tuli, et mõrdlemist wähe tungis wälisilma sellest, mida Jssand tegi salajas seespool lossi. See ei olnud laia ilma tarwis; siiski on ka mitmed teised osa saanud sellest õnnistusest, sest mõnigi, kes oli lossis terweks saanud ihu ja hinge poolest, wõttis enesega kaasa püha seemet, mis Jumala armu hoole all üles tõusis ja wilja kandis.

6. Läbi kõige maailma.

Kui Hauptwili lossis katusetoa kolmel suurel aknal eesriided olid alla lastud, siis teati, et „lossihärra“ oli jälle reit. Siis jäi majakogudus igapäew ühel meelel palwesel ustawa majajäta eest, et Jumal kingiks talle armu, kanda läbi maailma Ta wõidu sõnumit.

Stockmayeri reisteenistus oli üle neljakümne aasta jookkul ewangelisti-, prohewi- ja apofititöö kirjasõna Gewes. 4: 11—16 sügawaimas mõttes.

Igalpool lasti ta kuulda lahinguhüüdu: „Üles usuwõitlusele! Tall on wõitnud, et ka meie wõidame Ta were läbi, oma tunnistuse sõna läbi ja selle

Otto Stockmayer.

Seesuse Kristuse tunnustaja ja järelkäija
Alfred Rothi järele Joh. Sarow.

läbi, et me ei armasta oma elu furmani.“ Argu julgustas ta rõõmsate sõnadega: Ra igale nõrgetmale ja wiletsaimale on nägematus maailmas teed murtud usuteeks ja usueluks.“ Neid, kes istusid furmarfumaal, lasti ta waadata elu saladusisse, mis üksinda on tõsine elu.

See ei wõinud sugugi olla teisiti, et niisugune mees, kes oli nii wäljapaistwalt salmitud tunnistuse Waimuga, sai ühe kutse teise järele õiguse järele isunejate ja janunejate ringkonnist: „Tule alla ja aita meid!“

Kuidas ta on töötanud Schweitzis, oleme juba näinud eelpool. Ra seal laienesid ta tegewusringid aasta aastalt. Basel, Zürich, Bern olid Saksa Schweitzil kohad, kus ta enamasti wiibis.

Tuline jumalartiigi töölne, diakonistimaja isa Joh. Friedr. Daendliker ja ta samameelne abi-kaasa olid kutsunud teda juba warem Berni. Õnnistatud Berni diakonistimaja ajalugu on kitsalt seotud Stockmayeri teenistusega. Umbes 1880. aastast saadik ta saatis mööda igal aastal seal palwenädala, ja pidas ühes teiste wendiga usukoosolekuid, millede järged läksid kaugele maasse. Diakonistimaja õbedele ta andis kaasa igal aastal fiseõnnistamise pühal Nydecki kirikus sõnad, mis sügawasti waju- sid nende südamesse ja osutusid seal salajasena õnnistuse warandusena aastakümnete pikkuses armastuse teenistuses.

Zürichis ta töötas ühes oma sõprade Markus Hauseri ja Saamuel Zelleriga, ja Baaselt maakonnas oma Oxfordi reisiseltsilise Heinrich Roppordiga.

Saksamaale ta kutsuti esmalt suure piibliõbra parun Justus von Zemmingi poolt. See oli usukoosolekute ajal Pfozheimis 17.—19. septembrini a. 1875. See töö murdis teed talle suureks tööks Lõuna-Saksamaal — Gernsbachis, Baden-Badenis, Riehtentalis j. n. e. Württembergis ta kõneles jageli ühes oma wanema, temaga ühemeelse wenna, Beutelsbachi kirikuõpetaja Adolf Stockmayeriga.

Siis ta sai kutse Riigiwendade Ühingu, mida juhatawad Martin Blaich ja Johannes Seitz.

Züllichaus Marki maakonnas ta pidas aastal 1883 5.—16. septembrini piiblikursuse laadilisi koosolekuid, milledele ilmus palju osawõtjaid Ida-Preisimaal olemast Riigiwendade Ühingu ringist.

Esimene Gnadau konverents matkuul 1888 nägi teda oma keskel. Sest ajast ta oli seal igakordne küllaline ja on teinud seal wäärtuslikku tööd näit. oma referaatide läbi: „Kristlik täielikkus“, „Waimujuhatuse“ j. n. e.

Saksa osadusliikumise laienemisel awanesid talle alaliselt uued ukseid läänes, lõunas ja idas. Frankfurt Maini ääres wiis ta pastor Ernst Lohmann, Berliini preist Toni von Blücher, Casseli kirikuõpetaja Leopold Wittekindt.

Jka suuremad hulgad kogunesid konverentsile, milleled tema teenis. Ferstiegersruck Mülheimis, Ruhri ääres nägi pea kahetuhandelist rahwakogu. Ei jõua nimetada nime järele kõiki linnu, millede müüride wahel Jumala rahwas istus maha ta jalgele, et lasta end wiia tema läbi usu, armastuse ja lootuse maailma.

(Järgneb.)

KODUMAA TEATEID

Saapsalu ühing pühitses 7. aastapäeva 9. veebruaril. Sel puhul oli korraldatud suurem foosolek linna kirikus, kus kõnelefid õp. Mähken, w. P. Sink, w. Brignits ja Paulus. Rahwaft rohkesti. Laulis ühistoor J. Tamverki juhatusel. Ohtusel foosolekul wennaft kogudufe palwelaf mängef ühifteelipillitor Tombo juhatusel.

Ohtu hilja oli weel fooswitibimine tee joomisega õ. Adleri pool. Aftapäew jättis ilufa mulje. Jftand õnniftagu ta algawal aastal!

Noorfoo nädalat, efimefe C. E. Ühingu afutamife mälestufef, peeti tänawu efmakorfbelt ka meil. Muidu peetafte feda igalpool üle ilma, kus C. E. olemas, efimefel weebuuri nädalat. Sel puhul tödtafid wennad Saksus ja Wiitin — Narwas, Piikjaan — Paides, Tallinnas liidujuhataja ja teifed kohapealfed wennad. Tõõ pole olnud tühine. Jftand on wdinud üles äratada hingi.

Suurim tulekahju meie ifeifeitwufe päewil oli Roter mann leiawabritu elewaatori põlemine 7. weebr. Tules hukkus palju wilja. Kahju ligi 185 miljoni senti.

Surm fannub wõidurada. Tallinnas fündis läinud aastal 1534 ja furi 2195 kodaniftu.

Suurt tormi fännitas Tartus peetud prof. B. Rahamäe ettefanne, mis puudutas meie noorfoo madalat kõlbliift feifuforda, et mõnefti tütarlaste koolis arfilifel järeldaafatusel on leitud suurem oja neid, kes juba jugulifelt läbi käinud. Teifef fughai-gufte lewinemine õpilaste feas tunnistab feda kohutawat feifuforda, milleni on jõudnud meie waene rahwas, kelle noorfugu juba warafult riwetanud patt ja laaftawad kolefad tauid. Kuid fee pole midagi muud kui jumalawaftafe kultwi tagajärg, mida uute õpetusmeetõbide näol fältwatafte noortefse hingefesfe. Samuti mõjub fuurelt kaaja purunenud ja õnnetu abt- ja perekonnaelu, ilmuw fopakirjandus ja kinõd. Meie ülesanne on feda fuurema wafutufundega ewangeeliumi kuulutada.

VÄLISMAA TEATEID

Mrs Aimee Semple McPherson, kuulus ewangelift Los Angelesift, faab juhtima kahtlunnenda aastafaja ristirekti Pühale maale. Retk algab New-Yorgift 28. märtil 1930. a. ja faabub Jerufalemma Ülestõusmife pühade ajaks. Laew, mille Mrs McPherson on üürinud, wõib mahutada endafse 750 reifijat.

Printf Bernadotte, Rootfi kuninga wend fai 70-aastafef. Aftafid on ta teinud ufawalt jumalariigi töõd oma kodumaal.

Nõukogude Wenes on walitfufel kawafus häwitada eht fulgeda kõik kirikud käesolewal aastal. Wõnedki kirikud on juba õhtu lastud, teifed muudetud klubideks eht wiljaaitadeks. Kirikutellad fulatatafte ära, feft nad fegada inimefte raha.

Baawft on faatnud läktufufirja, milles hukka mõiftab ufju tagatufiamift Wenes.

Proteftiliikumine ufulife jallimatufe wafstu kaftwab Euroopas.

Uflitfufte feifuford Wenes on „Wernoftri“ teatel wäga rafte. Jgal pool fuletafte foosolekud, kogudufe juhatajad arreteeritafte ja faadetafte funnitõõle. Uflitfel on wdõtetud wali-

miõõigufed, ühes jellega õigus töõtamifef. Neid pannaft wälja kutfeühingufift, wallandatafte töõft; neile keelatafte fõõgiainete niift; elada wõiwad nad ainult eramajades, kuid neid on wäga wähe, kõiftõeft muudeft majadeft aetafte reid halaftamatult wälja.

Ümberwalimiftel nõukogufesfe tehti ettepanel põletada uflitfufte nagu Keero tegi. Tõõtegijad wennad waewlewad wanglais, mõned neift on kaotanud mõiftufe. Uflif bap-tifti jutufufatajaid on feal umb. 300. Piiblitfukõid fuletafte.

Kogudufstel ja felftfidel on keelatud teha forjandufi. Näud jutufufatajate tegewus on hoopis keelatud.

Nad paluwad meie eeftpalweid.

Nõõmufawaks nähtufef on fee, et kaftwab üfemeel uf-liffonnas. Wäifed lahud ei pea felfes palawufes wälja, waid fulawad ära. Adwentiftid ja nelipühilafed kaowad enam wä-hem nagu mõned teifefki wäifed rühmad. Järel on jäänud peaa-fjaliftult ewangeeliumi kriftlajed ja baptiftid — need kaftwawad. Uflitfuf on fiifti üldifelt kindlad ja waatawad ufuf ebaft. Suur Ulemlarfjane ei jäta oma karja.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutaw toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Villardi t. nr. 7-1.

2700

HELSINGI RIIDEKAUPLUS

omanik M. KABAL

Tallinn, V. Karja t. 7. Tel. (2) 12-09.

Siidi, villase, linase ja pesuriide kaubad. Mõõbliriided, põrandariided, waibad, akna-kardinad j. n. e.

Hinnad õiglasel ja odawal.

Usklik hambaarst

pr. M. Sacharias.

Vastuwõtmine 11-1 ja 4-6.

Lai t. 7-3.

Leen iga-
jugufed
Teflimifted palun ära anda:

kellasepatõid.

Tallinnas, Willardi tänaw nr. 3-10 (hoowis).

Terwitades w. G. Henny.

K.Ü. „Külwaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 senti.